

Plymouth, Pa. 25 Sausio.

Kasdieninė dūna dėlei dvasės sziadien yra taip lygiai reikalinga, kaip ir dėlei kuno. Sziintus metų atgal, kada svarstė kokius reikalus ir argumentavo jūs, vyriausia speka jų patvirtinimo buvo kumščia, kas buvo stipresnis, to buvo tiesa; mokėjimą raszto ir skaitymą net valdomai laikė už nereikalingą. Sziadien užaugęs žmogus, nenokantis skaityti ir raszyti, yra jau nepaprastu, visi isz tokių dyvyjasi jau, kad turi akis ir galvą o yra aklas ir nieko nežinantis, ir tokį sziadien visi laiko už sutvėrimą tikrai pasinaudojimui. Sziadien sprendžiasi apie žmones pagal laipsnų jų mokslo — žinojimo, ir svarstymas su argumentavojimu kumščia, kaip prašėteje buvę, yra visatinai atmetas ir pa laikytas už neįsžmintingą auj budą. Sziadien mokintas žmogus turi visur pagūlonę ir patarnavimą, ir tokis, kuris moka savo mokslą praktiškai isznaudoti, turi netiktai pagūdone bet toli lengvesnį gyvenimą už nemokintą.

Pamatu žinojimo yra iszsimokinimas skaityti ir raszyti, skaitliavimo ir kitų naudingų dalykų mokyklose jaunūse metų. Musų broliai ir sesers vienok neturėję pagabuno iszsimokinti skaityti ir raszyti jaunūse metų, nes tam buvo dvi priežastys: nebuvo isz ko atsakancziai mokintis, ir kurie mokinosi, buvo gaudomi nū maskoliszkos policijos. Mums iszsimokinimas skaityti ir raszyti savo kalboje yra brangiai kasztavęs ir daugybė brangaus laiko tapęsupustyta, kuriam ir taip nedaug sanvaiczių žiemės laike tapo paszvēsta. Daugelis tokiu būdu iszmoko pažinti literas, sudėti žodį ir paraszyti kiek, bet pridėrancziai skaityti didėi retas teismoko, ir iszsimokino tik tai vėliaus ir daug daugiaus,

ypatingai atvykusieji Amerikon per laisvą skaitymą laikraszczių ir knygų, bei mokinosi vakarinėse mokyklose nors angliszkai. Nemokėjimas skaityti isz jaunų dienų visai nepasunkina mokinosi užaugus. Užaugusiam yra daug lengviaus mokintis, nes tokis supranta ką daro, ką parodo ir aiszkina jam mokintojas. Reikia prie to tikrai noro ir visą atliekamą laiką už darbo apvėrsti ant mokinosi. Andrius Johnson, kuris tapo prezidentu Savienytų Valstijų, mirus Lincolnui 1865 m., vaikui bebudams nemokėjo nei raszyti nei skaityti ir iszsimokino tikrai užaugęs ir mokinosi taip, kad prezidentu tapo. Geras noras viską padarė.

Tarp lietuvių Amerikoje yra visai mažai tokių, kurie lankė pradines mokyklas Lietuvoje, lietuviszkai nieko neizmoko, ir didesnio mokslo neįgijo mokindamosis namieje slaptai, kaip pažinti literas ir jas paraszyti, ir skaityti geriaus ir gerai iszsimokino cionais skaitydami laikraszczius. Lietuviszki laikraszcziai Amerikoje, kokie jie buvo, iszmokino musų brolius skaityti gerai lietuviszkai ir pralavėno protą taip, kad sziadien darbininkas lietuvis Amerikoje yra lygus laipsnyje apszvietimo tokiam darbininkui kitos tautos, nors tokio sanlygos toli buvo geresnės už lietuvių, kad įgyti augsztesnį mokslą. Lietuviai Amerikoje neką yra atsilikę apszvietoje nū kitų tautų tokio lygaus laipsnio arba kliasos. Ant to vienok nereikia apsistoti. Reikia žengti tolyn, lygybėje su kitomis tautomis.

Vienu isz vyriausių reikalų žinojimo ir apszvietos yra pažinimas padėjimo szalių žemės arba geografijos. Sziadien, kada tolrasziai suteikia kas valanda žinias apie visokius atsitikimus, užgrėbimus szalių, kares ir tt. ant visokių dalių

žemės, reikia žinoti, kur toji dalis žemės yra, idant įgauti tikrą supratimą to, ką skaito. Atmintyje retas kas žino apie padėjimą szalių, salų ir miestų. Praktiszki žinoms, kaip antu amerikoni, visados turi po ranka didelius sieninius žemlapius, arba kelioliką d šimtų žemlapių vienoje knygoje, tap vadinamą Atlasą.

Atlasas sziadien kiekvienam žmogui yra reikalingas, kas kasdieninė dūna. Be to užsuta, skaitant, v oxos žinios. Vienok žinoms, kur e no i žinoti netiktai kas delis, bet ir kur dedasi, turi Atlasus arba žemlapius namūse ir skaitydami laikraszcziūse žinias, tankiai jį peržiuri vakarais ir nedėdienais. Atlasas sziadieni niame laike yra naudingas ir nausibovojimu.

Platų žemės apraszymą arba geografiją, dabar iszleido „Lietuvos“ redakcija, bet be žemlapių — atlaso. Tokie žemlapiai, atsakancziai atliekant, kasztūja daug pinigų ir vienam visai negalima dėlei netūrto tokio iszleisti. Pasinaudoti galima isz naujausių žemlapių, kokie jie yra, tik reikia prie jų pridėti lietuviszkus užvardijimus vietų ir szalių. Tai gi norint atlasą įgyti, vertėtu visiems prie to prisidėti, atidedant tikrai tūs kasztus, kad pirktumėm tokį atlasą svetimoje kalboje. Kas vienam negalima, tas visiems lengvu. Ką kiti ant to?

Prie „T. M. D.“ prisiraszė J. Samūlis isz Wilkes-Barre, Pa. ir užsimokėjo — 60

„Vienybės“ redakcijai yra gaunamas katekizmas lietuviszkoje ir angliszkoje kalboje, reikalingas prie iszėmimo ukėsystės (Citizens) popierų, su prisiumtu už 15 ct.

Kun. A. Burbos paveikslas (potografija) 15 ct.

Kalendoriai ant 1899 metų nū 68 puslapių 25 ct.

Piningus galima prisiumti paczto markėmis.

Isz Lietuvos.

Luksziai (Naomiesczio pav. Sov. gab.) Nedėlios vakare, 27 Lapkriczio 1898 m., keturi vyrai isz Pelenų kaimo, pastojo kelią ukininkui isz Pikezilingių kaimo, to paties Lukszių vals., ir iszkraė jo kėzenius. Mat szi ukininkas suėmė tą dien su tolu giminieciais ir, užėję į traktierinę Pelenių, užsiszuko biskutuoją. O kiek czi dabar dienos: jeigu tikt nedėlioj, arba taip kokią szventą dieną sueisi su kūm po visam ir užsiszneckėsi kiek, — tai jau ir vakars. Taip ir tą ukininką besznekuociūjant traktierinėje pasiekė gerosi zvakaros. O juk ir žinoma, kad traktierinėje koke ten nebuk sneką ne taip greit pabaigsi, ir laikas czi on kur — kas greicziau pereina. Nūgi taip jiedviem besznekuociūjant ir begirksznojant po trupcziniuką prie pasznekos pasisulgo koki ten vyrukai, kurius jo giminietis papraszė prie stiklelio. Apėjus porai ratų stikleliui aplinkui, buteliukas ir paskutinįlaszą rengėsi atidit, ką pamatę sziė vyrukai padėkavojo už viską ir greitai įsimaiszė kur ten į tarpą kitų traktierinėje esanczių. „Kas tie per vieni?“ — užklausė isz Pikezilingių ukininkas. „Et, jau asz jūs žinau... jie gerai mą pažįstami... jau asz niekad jūs neaplenkiu, jeigu kada stiklelį cziupinėju... tai isz Pelenių X. K. L. M.“, — atsakė prisikiszęs jo giminietis ir vis sznairūdamas ar netėmyja kuris isz anų ant jiedviųjų. Bet isz anų jau nei viens daugiau nepasisuko prie jiedviųjų; matyt buvo, kad jie ant szinkiaus pasirėmę tarp savęs vaiszinosi po stiklą alaus koznas pasistatę. Tą alų kaip matyt jie visai nenoroms gerė ir visai nesiskubino. Bet tū-

jaus įėjus žmogus galėjai su-
prast, kad visai kas kitas jiems
rupėjo: jie, matot, tėmyjo kaip
atėmiantieji prie šinkiaus pi-
ningus mokėjo, ir kaipi tyczia
rymojo prie šinkiaus po du
priesz viens kitą; tokiu būdu
gerai galėjo matyt kožną prie
šinkiaus prieinanti jei ne tas
tai kits isz jų.

Jie matė taip gi ir kaip anas
ukininkas isz Pikezilingių pri-
ėjo prie šinkiaus. Jis iszsiė-
mė kailinę masznę ir isz jos
iszkrapsztė auksinį piningą.
Jie susizinojo tarp savyes: du
isz jų primerkė po vieną akį ir
visi sušimuszė stiklais. Susi-
muszė, pridėjo prie lapų ir
dviejų stiklai tuszti pasirodė
ant šinkiaus. Isztusztinę sti-
klus atsisveikino su kitais
dviem ir atsitraukė nū šin-
kiaus, o du dar pasiliko da-
baigt pradėtą gert alų. Ilgai
turbut da but nedabaigę, bet
rėdos isz netyczių vėl pasisuko
vieni isz atsitraukusių draugų
jiedviejų ir pesztelejęs vieną
isz jiedviejų, įėjo rėdos sav-
niekadėjas, o sziudu isztarę —
„na baigkiva“ — taksztelejo
stiklais į šinkių po tam iszge-
rė ir, užmokėję traktierinin-
kui, kas prigal, ir tiesiog per
duris lauk iszėjo. Lauke tam-
sa beveik užziūpiama. Nu-
sikosėjo lyg nenoroms ir už-
keletos žingsnių taip pat nusi-
kosėjo da du. Buvo tai jų
sutartinis ženklas. Susiėjo
vėl visi ir susznekejo kaip ką
ir kur daryt. Mat du isz jų,
kaip tikt pamatė, kad užmokė-
jęs piningus ukininkas isz
Pikezilingių kaimo, atsitraukė
nū šinkiaus, jau nepaleido jį
isz akių ir laukė kol jis atsis-
veikis su savo draugu ir eis
namo. Jėdu nū kitų iszsi-
klauinėjo, kas jis per viens ir
isz kur; o dastinojė apie tai
vėl nebatai nei skubinosi da jį
sekti — davė jam iszeiti už
Lukzčių. Susiėjo dabar lau-
ke susitare: kad du isz jų su-
laikys tą ukininką, o kiti du
bus užpakalyje, jeigu jisai no-

rėtu prieszintis ir dviem butu
nelengva jį apimti. Kaip su-
tarta, taip ir padaryta; pasivi-
jo jį ant kelio ir, susistabde,
pareikalavo atidūt piningus.
Sustabdytasis nesipriesziuo ir
pavelijo iszkraustyti savo ki-
szenius. Užpūlikai nieko ne-
paliko, ką tikt rado kieszėni-
se; jiems susigadijo net pyp-
kis ir tabako bliozė. Apkrau-
stę ukininko kieszėnius — pa-
leido jį. Ukininkas ėjo da-
galutį namų linkon, o paskui,
kada numanė, kad, plėszikai
jau toli gal but, sugrižo į Luk-
szčius. Priskeyles Lukszčių
žemskį nupasakojo viską, kas
atsitiko ir vedėsi jį krata da-
ryt. Žemskis atsisakė nū kra-
tos, sakydamas, kad nakties
laike negalima tai daryt ir lie-
pė palaukt rytojaus. Da la-
bai anksti iszryto nuėjo abudu
pas Pelenių szaltyszių ir užėjo
visi pas viena isz vakaryksz-
czini keturiese draugavusių
vyrukų. Įėję į jo tėvo stubą
(grincežią) rado jūs pusryczius
bebaigiant valgyt. Kaip tikt
pabaigė valgyt, vyruks (vady-
sim jį ir jo draugas vyrukais
tikt, o ukininką isz Pikezilin-
gių — ukininku, užslėpdami
jų pravardes ant szio karto)
atsistojo isz užstalės ir norėjo
iszeit lauk. Žemskis jį cziupt
ir neleidžia. Vyruks norėjo
isztrukt, bet tūjaus priszoko
szaltyszius ir atsistojo ant du-
rių. Apreiszkę dabar, ko jie
atėjo, pradėjo kraustyti jo ki-
szenius. Žemskis įkiszta į vie-
ną kieszėnių ranką ir iszima
peilį, į kitą — iszima pypkį...
„Ugi tai mano pypkis“ — at-
siliepė ukininkas. „Aa gerai,
jau turim dabar bigz ulį!“ —
isztarė žemskis. „O kas kiti
toki buvo?“ — užklausė žems-
kis. „Ugi K. L. ir M. isz P.“
Atsako vyruks. „Pamokysim
mes jus, bus jums ant kelių
razbaininkaut“ — prasznėkėjo
žemskis. Vyruks nusigando
ir pūlėsi prie ukininko praszyt
dovauotu, prizadėdamas iki va-
karo pristatyt visus piningus

40 rubl. ką nū jo paėmė, kad
tikt jis niekam nieko nesakytu.
Ukininkas prizadėjo tylėt, bet
piningų dabar pareikalavo.
Tėvas vyruko, matydamas,
kad czion labai riestai, iszėmė
20 rub. ir padavė ukininkui,
o likusias 20 atnežė nepoil-
gam, padavęs arkį (jis gyve-
na ant szeszmargio). Nors
ukininkas ir dovanojo vyru-
kui, bet žemskis negalėjo do-
vanot, — paėmė jį ir dar vie-
ną, ir nuvarė į valseziaus cipe
(kožą). Isz czion jiedu sere-
doje iszvarė į Naumiestį. Kiti
dū da nepaimti. Vienas isz
paimtųjų jau tris sykius yra
sėdėjęs Kalvarijos kalinyje.
Naumiesczio tyrinėtojas tūjaus
iszsiuntė popierą į Lukszčių
valseziaus rasztinyczią, už-
kviesdamas ukininką isz Pik-
czilingių ant 9 ad. isz ryto 5
d. Grūdžio į Naumiestį ant ty-
rinėjimo: Žmogui sziam su-
virsz keturios mylios į Nau-
miestį, dėlto iszvažiavo isz na-
mų isz vakarė. O naktys, iki
po dvyliktai, tamsios dabar,
keliai bjaurus, bet kad para-
gino, — reik vaziūt, nors ir
bjauriausias butų kelias ir
oras nėtikiausias. O bene
mislijat daug bėdos bus plėsz-
kams? Niekados! Pasėdės
Kalvarijoje, kokį mėnesį, kitą
ir pabaigta; ir parėję vėl galės
plėszti žmones ant kelių, o jei-
gu kuris prieszintusi, tai ir gy-
vastį atimti. Bet tegul tikt
kuris bandytu kokiu drąses-
niu žodžiu atsiliepti priesz ca-
rą — tai sukirmytu kalinyje.
Uuu, tai laikai tai tiesos!
Tai gi, kaip matyt, beda
tam, kuris neatsargiai pasiro-
do su savo piningais, nes ne-
gana ką jų greit gal nustot,
bet ne daug reik, kad ir gy-
vastį gali prikiszti. Bene tai
sykį toks atsitikimas buvo?
O tam yra kaltas tamsumas
žmonių, kurie nesupranta, kas
tai svetimas turtas ir kaip jis
igaunamas. Teisingai dėlto
yra pasakyta Lakuno eilėse
„Lietuvio sapnas“, kur taip

iszsitare: „...„Žmonių czia-
tamsumas, bjaurybių didumas
Ir žmogiszky klaidų didziau-
sias smarkumas; Czia žmonės
nezino kas nusidėjimas: Apie
tai nutilo bažnyczios skelbi-
mas...“ Ir reikia teisybę
pasakyt, kad bažnyczios bal-
sas retai kada apie tai atsilie-
pia, o jeigu kada isznetyczių ir
užsimena, tai neiszrodo gerai,
kad pasavinimas svetimo tur-
to yra didei bjaurus darbas
akise sveiko proto, kad api-
plėszimas vieno ar kito isz tur-
to — pastume tankiai tokį
baisų vargą ir neparodo tai
faktais, kurių labai daug ga-
lėtu buti užraszyta į pamokslų
knygas, ir ant galo pats pa-
mokslininkai nemažai tokių
galėtu pats patėmyti; bet vi-
sas pamokinimas to pasibaigia
posmertiniu peklos bauginimu,
kuris taip tankiai atsikartoje
pamokslūse, kad įėjo į papra-
timą ir nieks to nepatėmija,
taip lygiai, kaip zanavykai ne-
patėmija savo pasznekoje zo-
džio „maita“. Laukti gi kad
valdzia svietiszka tokiais pamo-
kinimais užsiimtu, — butu per
daug nū jos reikalauti. Juk
jau ir taip per daug darbo turi
su mumis valdzia gaudydama
musų knygas!

Zanavykas.

Szakiai. (Naumiesczio pav.
Suv. gub.) Utarninke, 29 Lap-
kriczió, buvo jomarkas. Jo-
markų Szakiūse tiktai szeszi
per isztisus metus turi buti,
bet jie esti kas antras utarnin-
kas, taip, kad per metus buva
24. Kad taip tankiai but jo-
markai, — turi to norėti mies-
to virszininkas, bulmistras.
Bet kur tav bulmistras nenor-
rės tų jomarkų, kad kožnas, jo
daleistas jomarkas įkiszta į jo
kieszėnių rublį-kitą. Taip tan-
kių jomarkų geidžia ir Szakių
zydai, kurie tokiu ir kitoku
budu isztraukia isz suvažiavu-
sių ant jomarko žmonių ne-
menkai piningų, dėlto jie ir
bulmistrai sumeta po kiek,

kad tas daleistu kas antras utarninkas užsaukt jomarkus.

Ragūtų gyvulių ir javų per szi jomarką buvo gana daug, bet pirkikų visai mažai. Turbut dėlto, kad toks purvynas buvo. Negalima suprasti to baisaus purvyno tam, kuris tą dien nebuvu Szakiūse. Ant rinkos tiktai su ilgais batais galima buvo iszlipti. Moters turėjo vežimūse kiunksot. Javų nematyt buvo perkant, o isz gyvūlių tai tikt prastesnius pirkinėjo pats žmonės, tai pora žydų kareiviams ant mėsos. Viens isz szių dviejų pirkiko dėl Kaune stovinczių kareivių, o kits — Vilkaviszkyje. Žydai, derėdami kokią apysenę ar persenusę karvapa laikę jūkavojo: „žmogau! par dūk savo senukę, ką tu ją laikai; tegul tos bestijos gyslas tampys maskoliai“. Ir pusė tinai mokėjo už tais karves, ant geresnių gyvūlių nei nežiūrėjo; dėlto žmonės, atsivedę geresnius gyvūlius net pykti pradėjo, matydami, kad szale jų gero gyvūlio stovinczią praukavę žydas prisipyres dera, o ant jo gyvūlio nei nežiuri.

— Priesz adventus tą savaitę zemskiai kratė nekuriūs butus Szakiūse ir Striupūse, Szakių priemiestyje, jieszkodami pavogtų žasų Jucacizio isz kaimo Kiaulupių. Mat Jucaitis apipenėjęs ar 13 žasų rengėsi jais pjaut, ir iszplukdęs isz vakaro, laukė tikt rytojaus kad plunksnos apdžiutu. Ugi ant rytojaus anksti ateina pas jais ir neranda jų, Sulaukus dienos ir niekur neradus, nueina į Szakius ir pranesza apie tai policijai, sakydamas, kad jis tikisi rast pas tokius ir tokius Szakiūse ar Striupūse, kurie yra žinomi kaip ilgapirsčiai. Krato pas vieną, pas kitą, — bet žasų nei duko nėra.

Kaimietis.

Sintautai, (Naumiesczio pav. Suvalk. gub.) 20 d. Lapkri-

czio mirė kun. Vasiukeviczia, klebonas Sintautų parapijos. Mirė ant ketvirtos adynos po piet. Laidotuvės buvo Sereidoje. Buvo tai vienas isz turtingųjų prabaszecių. Surinktais isz parapijos piuningais apurpino visus savo gentainius, o brolvaikiui įtaisė visai pas Sintautus koloniją, kuri kasztūja apie 18 tukstanczių rublių.

Sintautų policija negreit darsižinojo apie jo myrį, dėlto visus beveik geresnius daiktus iszgabeno į koloniją. O vietinei policijai, matot, yra įsakyta, kad mirusio kun. daiktus užpeczętyt ir visus toks turtas pereina į valdžios rankas. Kada apie viską buvo daneszta per vietinę policiją Naumiesczio virszininkui, kuris labai nusidyvyjo, kad pas tokį turezių, o taip mažai daiktų rasta, dėlto szaukė Sintautų zemskius pas save ir tyrinėjo, ar jie nėra papirkti ir ar kokio sukturno nepadarė. Bet sunku ką isz tuszczio jau iszlauzszt.

Kas bus ant jo vietos, da nežine.

— Žiema, kuri tūjaus poražancavos buvo pasirodžiusi ir vėl pasikavojo. Sniego ir iki sziol nėra da. Žemė neįszalus ir naktimis nei kiek nepaszala. Tiktai vėjai paskutinėse dienose Lapkriczio ir dabar, pradziėje Grūdžio, yra pusėtini. Vėjai apdraskė stogus, o vietomis trobas aplauzė.

Sintautietis.

Czystyja krauja.

Czystas kraujas tikrina czystą odą. Nėra gražumo be to. CASCARETS CANDY CATHARTIC vszczystys tau kraują, ir laikys czystą, nes iszvarc oisą nečyzvumą isz kūno. Pradėk imti szładien k iszvarys isz tavo kūno puezkus, dedervines ir ditas dos ligas, nes CASCARETS už 10c tai pataro. Gausi visose aptiekose su gvarancija 10c. 25c. ir 50c.

Isz Szveicarijos.

Zuerich'e (Ciuriche), kaip gal ir visūse universitetūse Europos miestų, yra keletas lietuvių isz mokinancziosios jaunūmėnės.

Iki sziolei lietuvių Zuerich'e vis prisiglausdavo tai prie

maskolių, tai prie lenkų studentų draugyszecių (labiausiai prie paskutiniųjų). Bet Grūdžio mėnesyje 1898 metų, tuli lietuviai atsiskyrė nū maskolių ir lenkų, ir sutvėrė „Draugystę Lietuviszkos Jaunūmėnės“. Draugų dabar yra 7, tarp kurių yra dvi studentkos — mergaitės.

Mieris „Draugystės Lietuviszkos Jaunūmėnės“ — pažinti lietuviszką kalbą, istoriją, literatūrą, iszsitobulinti lietuviszkyje bei savitarpinis draugų kaipo medegiszkas, taip ir dvasiszkas szelpimas.

Į Zuerich bene taps perkeltas lietuviszkas knygynas isz Paryžiaus, kurį krovė „Želmū“ draugystė. Mat ponai lenkai norėjo lietuviams pasigerinti, jūs sutaikinti su lenkais, kad nebutu seperatistais (atsiskyrėliais), nedraskytu „ojezyznos“ ir butu geri lietuviszki lenkai. Draugystė „Želmū“ dėl lietuvių nieko gero nesuteikė, nes buvo lenkiszka ir loszė rolę „ugodowcy“.

Du milijonu ant metu.

Kadangi žmonės per-a, pabando ir vėl perkas tai patikrina, kad jie yra užganėdinti. Žmonės Suviennytose Valstijose dabar perka CASCARETS CANDY CATHARTIC mazlausia du milijonu dėzuczių ant metu, be abejonės bus trys milijonai priesz naujus metus. Tai reiszkia, kad CASCARETS yra labai gera gydikli dėl czystyji- mo žmogaus kraujo ir s regulavojimo vidurių Visose aptiekose 10c., 25c. ir 50c. už dėzute, nes tai gvarantavojama.

Politiszkos žinios.

Amerika ir Ispanija.

Amerikonai Pilipinūse užsi- laiko taip, kad nesužerzinti pilipiniezių ir neudegti karės, kol neturi ganėtinai pajiegy. Pajiegas tenai siaczia abiem keliais, nū San Francisco pro Haway salas ir nū New Yorko per Suezio perkasą. Gen. Aguinaldas atsiuntė dar tris pasiuntinius į Ameriką dėl pagelbos pirmaus atsiustam Agoncillo. Jie visi keturi Washingtone derėsis su McKinley apie Pilipinų neprigulmystę. Pilipiniečiai visokiais budais stengiasi amerikonus, tenais esanczius, erzinti, kad

greicziaus uždegti karę. Pilipiniečiai tydziomis eina per rubežius, per kuriūs amerikona- nai jų neperleidžia ir czion doro didelius ermyderius, kad turi szaukti abiejų szalių virszininkus ant sutaikymo. Anglijos laikraszecziai padūda, buk pilipiniečiai nužudę ispanisz- ką gubernatorių ant salos Palavan.

Kubiečiai taip-gi nemeilia akia žiuri ant amerikonų. Santiagoje iki sziolei darbininkams prie vieszų darbų mokėjo piuningais už muitą įmūtais, dabar gi pradėjo mokėti jiems tikt maistu ir drabužiais, kaip Amerikos kapitalistai yra papratę. Kubiečiai pamėtė darbus ir iszėjo į kalnus. Jei amerikona- norės įvesti Kuboje jų kapitalistiszką sistemą, turės maisztas užsidėgti isz naujo.

Amerikos kariunos virszininkai skundziasi vieni kitus ir visai niekinasi. Provijanto pristatytojas gen. Eagen pateko po kariszku/sudu.

Kaip prancuzai apsigovė prie Panamos perkaso, taip lygiai ir amerikona- prie Nicaraguos. Admiralui Walkers tapo pavesta isztirti to perkaso darbą, kur jis susitaręs su „Maritime Canal Co.“ apgavo valdžią tiktai ant 5 milijonų dol. Czion kariszkas sudas taip jau bus reikalingas.

Graikija. Pietinėje Graikijei, Messenia apskirtyje buvo baisus žemės drebėjimas. Daugelis namų sugriuvo, gyventojai į laukus iszbeugiojo. Kiek žmonių prazuvo, dar nėra žinios, valdžia suteikia žmo- nėms visokią pagelbą.

Ant salų Samoa pakilo nesutikimai su Vokietija dėl netaktiszko pasielgimo vokiszkojo konsulio, kuris sulauzė Berlyno traktatą, priesz ką užprotestavojo Anglijos ir Amerikos pasiuntiniai. Ant tų salųėjo gincziai apie karalius, Tanus ir Mataafa, kur vyriausiam sude, mieste Apia,

sudžia išdavė nusprendimą po Tanuso pusei, kada gi pagal Berlyno traktatą Mataafis tapo visai nu trono paszalintas. Tas nusprendimas nepatiko Mataafo szalininkams, kurie budami 5000 skaitluje užpule ant 2000 Tanuso szalininku ir juos iszblaszke. Pasiuntiniai, Vokietijos, Anglijos ir Amerikos paszauke savo vaivynę, nustabde maisztus ir sutvere nauja, tumlaikinga valdzia isz Mataafo szalininku, ir auke no nekvecziamas vokiety, Dr. Raffel, uzeme vyriausia vieta parlamente, ir pareikalavo 500 kareiviu savo apsigynimui. Anglijos ir Amerikos pasiuntiniai iszmetė Raffelį laukan ir uzrakino duris parlamento, kur Vokietijos pasiuntinys pareikalavo atidavimo jam raktu, ir nedudant iszmuszė duris ir isiverze į vidu. Tada Anglijos kareiviai apstoję parlamenta ir vokiety vel iszmetė laukan. Vokietijos pasiuntinys pasielge priesai savo valdzios nusprendima ir delto dabar lakina prie tu salu visos 3 vieszpatystes savo kariszkus laivus. Gal dar karė uzsidegti su Vokietija.

Dalis darbu.

— *Pottsville, Pa.* Kasyklos „York Farm“ tapo uzdarytos ant nepaskirto laiko ir 350 darbininku neteko darbo.

— *Mt. Carmel, Pa.* Praėjusę sanvaite pradėjo dirbti naujas brekerys „Midvalley No. 2“ kur daugelis darbininku gavo darba.

— *Shenandoah, Pa.* Kasyklos „Parkers Colliers, num. 4 ir 5“, prigulinezios Lehigh Valley Coal Co. tapo sustabdytos ant nepaskirto laiko. 800 darbininku neteko darbo.

— *Ironwood, Mich.* Kasyklose gelezines rudos darbai eina gerai, nes savininkai nori

kūmi daugiausiai rudos iszskasti iki atsidarymui ezeru, kur paskiaus laivais galės iszsiusti į kitas vietas ant sunaudojimo. Kasyklose dirba daugiaus darbininku, kaip paprastai. Savininkai turi didelius uzpraszymus.

— *Kenosha, Wis.* Dirbtuvėje dviracziu buvo sustraikave 100 darbininku, kuriu reikalavimus darbdaviai uzgainedino ir tieje sugrize prie darbo.

— *Memphis, Tenn.* Prie miesto darbu tapo įvesta darbo laikas 8 valandų.

— *Carlyle, Ill.* Nu Kovo men. praėjusių metu czionai straikavo 200 kalnakasiu ir nu to laiko netapo iszimta nei vienos tonos angliu. Kasyklų savininkai norėjo numazinti algas, delko kalnakasiai sustraikavo ir laikesi iki sziolei. Kasyklų savininkai neguledami darbininku apgalėti, pakėle algas pagal uzgyrima Springfielde ir straikieriai pradėjo dirbti. Kur vienybe — ten pergalejimas.

— *Arnot, Pa.* Czionai tapo parengtos naujos kasyklos, kuriose keliolika desetku darbininku gavo darba.

— *Belt, Mont.* Anaconda Mining Co. savo kalnakasiams pakėle alga ant tono 25 ct.

— *Pratt City, Ala.* Kasyklų savininkai turi taip daug uzpraszymu ant angliu, kad darbininkai dirba per darbo laika.

— *Braddock, Pa.* Dirbtuvėje American Steel & Wire Co. po dviejų sanvaicziu pertraukos pradėjo vel dirbti. 900 darbininku gavo darba.

— *Joliet, Ill.* Czionai susitvėre organizacija Wilmington

Tin Platė, kuri statys gelezies liejinyzia, kuri turi buti pa baigta iki 1 Birzelio ir tujaus po uzbaigimo pradės dirbti.

— *Elwood City, Pa.* Vietinėje gelezies liejinyzioje, po 10 dienu pertraukos, vėlei pradėjo dirbti. Kompanija turi daugeli uzpraszymu ir to delei darbo bus per ilgesni laika.

— *Homestead, Pa.* Praėjusį mėnesį (Grūdį) czion gavo darba 600 darbininku, naujose dirbtuvėse. Šia sanvaite prasidės darbas dar trijose dirbtuvėse, pirktose nu Bethlehem Co., kur vel 600 darbininku gaus darba. Nepo ilgo pradės dirbti ir kitose naujose dirbtuvėse, kur apie 2000 darbininku gaus darba.

— *Clarfield, Co. Pa.* Viso szio distrikto kalnakasiai keta straikuti delto, kad kasyklų savininkai nenori moketi unionistu algas.

Praėjusį meta Conellsvilles apielinkėje iszdegino ir iszveze kokso 8,460,000 tonu, uz \$13,000,000. Viso degė 18,643 pecziai. Tonas kokso kasztavo \$1,55.

Pittsburgo gelezies liejinyzioje tapo uzprasyta daugybe gelezies. Pensylvanijos gelezinkelio Co. uzprasze 105,000 tonu reliu. Midland gelezinkelio kompanija isz Anglijos apsteliavo 20 lokomotyvu. Tose dirbtuvėse darbininkai turės ilgesni laika darbo.

Kasyklų savininkai isz valstiju Illinois, Indianos, Ohio ir vakarinės Pensylvanijos buvo susivažiave ant rodos, koku budu galėtu stengtis priesai įvedima 8 valandų darbo laiko, ko reikalauja darbininkai ir tulos valstijos įstatymiszkai tą uztvirtina. Darbininkai reikalauja 8 valandų darbo laiko, o darbdaviai nori, kad dirbtu po senovei, isz ko gali pakilti didelis strakas. Kalnakasiai

virsz minetu valstiju reikalauja vienodos algos ir darbo laiko, nes tu valstiju yra susivienyje kasyklų savininkai.

Roda darbo komisoriu valstijos Illinoisaus iszdirbo plėna panaszų į Szveicarijos, kad užlaikyti rasztinyzias ant valstijos kasztu miestuse, kuriuse yra per 50,000 gyventuju, kur tokiose rasztinyziose darbininkai glėtu dasizinti kur gali gauti darba ir kiek darbininku reikia, vyriszkų arba moteriszkų bei kiek darbininku be darbo yra. Tokios rasztinyzios nenurodys darbininku kur straikas yra, nors darbdaviai reikalautu. Darbininkams tas iszeis ant naudos, bet tik didesniuse miestuse, kur yra 50,000 gyventuju, o tokiais yra tiktai Peoria, Quincy bei Chicago.

Vokietijoi praėjusį meta buvo 483 straikai, kuriuse dalyvavo 128,803 darbininkai. Straikai tesėsi 1923 sanvaites per ka darbininkai negavo algos ant 3,042,950 markių (\$714,000).

Anglijoi, mieste Crasby, moters dirba prie liejimo varpu; Broomergrove ir Old Hill moters dirba viniu dirbtuvėse, o Lancashire 4000 moteriu dirba angliu kasyklose.

Kiekvienas taip sako:

CASCARETS CANDY CATHARTIC yra tabulizingian-los gydy los szio amziaus lezradimuse, turi gardu smu a, gydo lagadcel ir ukrai nkatns kepenis, oliga ir czys-ya vleg sistema, praszalina perszalima, gyd galvos skaudėjima, dragy ir uzkietejima viduriu. Pirk doziute C. C. C. szladien. 10, 25, 50 centu. Randasi visose aptiekose ir iszgydyma gvarantuja.

Žodelis

in lietuviu socialistus

Gavęs daug gromatu nu socialistu musu ir Europos ir S. Valstijcse, o nespėdamas vi siems atrasza dūti ant pakeltu klausimu, imūsi per „Vienybę“ tūs dalykus paaiszkinti, kada gi jie turėtu rupėti ir platesnei visūmenei.

Viena isz svarbiausių ideju yra susivienyjimas lietuviszku socialistu sekciju. Toks susi-

vienijimas mūsų Amerikoje, o podraug sądarbysta su mūsų broliais Europoje, pakels lietuvių tautą iš miego ir patrauks į darbą politiską išbarstytas mūsų pajėgas. Iksziū laik lietuvių glaudėsi prie savo nevidonų, demokratų ar republikonų, o susivienyję socialistai bene žmonių nūmonę pakreips į vėzes tikrai darbininkiskas.

Kas link vyriausybės, tai mano nūmonėje toji tur-but aprinkta viename mieste. Jau T. M. Draugystė mus galėjo pamokinti, kiek negerumų iš-eina, jeigu sąnariai vyriausybės gyvena toli vienas nuo kito. Mokinkimėsi iš patyrimų kitų draugysčių! Tegul kūpos nusprendžia, kas turi būti visatinių organizatorių, o tūmet kūpa, kur organizatorius gyvena, tegul aprenka visatiną sekretorių bei išdaliną. Žinoma, kad kūpa išrinktą žmones tinkamus ir isztikimus.

Toliaus, kas link organo, mano supratime „Nauja Draugija“ netinka, nes nėra joje pastovumo pažvalgoje, nei išleidime, ir galiausiai per daug nesykį banaliszka; „Viltis“ yra per jauna, ir nežinia, ko-kiu ji keliu eis, ypatingai kad jos rėdytojas mums žinomas yra kaip nesenas dar tarnas kuningijos bei priešgyna socializmo. „Vienybė“ gi yra talpinusi daug rasztų apie klausimą socializką, nesykį net socialistizką, yra pastovus laikrasztis, aiszkių pažvalgų, tiesaus kelio; „Vienybė“ yra juk tikrai tautiszkas laikrasztis, kurs nevienu jau kovą perleidęs yra dėl labo lietuvių višūmenės. Todėl asz velycziau „Vienybę“ priimti už socialistų organą. Tūni žinoma mes nereikalaujame, kad „Vienybė“ tiktai dėl socializmo dirbtu, bet kad ji teiktusi tikt dalį savo skilezių pavesti ir toliaus dėl svarbesnių rasztų apie socializmą, mūsų organizaciją ir triusą.

Galiaus, kas link mano ypotos. Dangelis kūpų velyja manę rinkti kaipo organizatorių. Broliai mieli! Asz gatavas esmi ir tume dalyke kelią praskinti, bet nenorėzia ilgai tą urėdą pildyti. Asz turintiek daug neužbaigtų dar rasztizkų darbų, kad isz tikro man sunku butu tą urėdą priderincziai pildyti, norint savo rasztus užbaigti. Todėl jeigu rasite tinkamą kitą žmogų ant to urėdo, asz pasidžiaugsiu, ir umai galėsiu savo atliekamą laiką paszvesti dėl rasztizko triuso. Žinoma, kiek asz žodziu ar rasztu ar piningu dirbęs esmi pirmiaus dėl socializmo, nepaliausiu nei dabar; tikt bijau, kad darbas organizavimo ne per daug nū manęs laiko reikalautu, taip jūg asz savo rasztų užbaigti negalėcziau. O juk mes, lietuvių, rasztų mokslizkų mažai turime! Bet jeigu kūpos nerastu kito tinkamo žmogaus, asz apsiimsiu vienus metus tarnauti palei savo iszgalėjimą kaipo organizatorius.

J. Szliupas, M. D.

Tikras daigtas dėl tavęs.

Užtikrinimas, kur nieko nepažūdys! Galvos skaudėjimas, ilgo vėjo, niežai ir tokstancziai keltų ligų, kaip tai užsilaikymas vidurių, sužinėjimas koponi gali buti iszgydytoms, imant CASCARETS CANDY CATHARTIC. Tai vis atnaujina. Parsidūla kožnai apiekti; jei nepagdyt, pini-gus gražinamo, C. C. C. pabandyk dozūtą szia-dien, nes yra teisingai, 10c., 25c. ir 50c. Pabandy-mas dėl žinios dovana!

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Westville, Ill. Į kurią tikt szalį atkreipsi savo akis, visur mūsų parapijose paregėsi vien tikt vaidus ir nesutikimus tarpe žmonių. Visur, sakau, lietuvių kaujasi su mūsų vadovais, visur vargsta, ir tiems vargams nėra galo. Mes Westville'cziai, pakolei neturėjome savo bažnyczios nei kuningų, tai pas mus atsilankydavo kun. Krawezunas isz Chicagos ir aprupindavo mūsų dvasizkus reikalus. Bet kad mūsų Krawezunui rupėjo daugiau jo locnas kizzenius už iszganymą duszių, tai mes su-

pratę jo mierį pasistatėme savo bažnyczia ir parsitraukėme kuningą, kuris pas mus gyvena visados. Isz pradzios buvo atsibastęs kun. Maszotas (1897 m.) ir pradėjo karsztai statyti dėl mūsų bažnyczia. Neminėsiu visų Maszioto darbų atliktų dėl parapijos gero (?), tikt primenu, kad po vienai nakeziai atradome tikt tuszczius kambarius klebonijos, ir vėlei mes vargszai likome be kuningo. Ant praėjusios velykinės iszpažinties (1898 m.) Szaukėmės kun. Krawezuno, idant gelbėtu mūsų kizzenius, ir nežine, ar kun. K. supyko ant mus kad be jo daleidimo pradėjome statyti bažnyczia, patsai neatvažiavo, tikt atsūntė savo asistentą kun. Stepanavicze prisakydamas, kad szis parvežtų daug piningų. Laikė iszpažinties už korteles surinkome per \$300. Kun. Stepanaviczia sako: „man turite dūti pusę, tai yra 150“. „Kuningėli mielas, meldėme, susimylėk ant mus vargo, bažnyczia statome, kontraktieriui reikia mokėti, apsergėjimas nū ugnies dar ne mokėtas ir tt.“ „Mokėkite už bažnyczia ir apsergėjimą nū ugnies o man \$150 nors isz žemės turite iszkasti, nes jeigu asz neparvesziu pusės, tu kun. Krawezunas man galvą suskaldys“. Derėjomės, derėjomės ir nutarėm daugiau kun. Stepanavicziui nedūti kaip \$60. Stepanavicze tada apsiėmė pamelūti kun. Krawezunui, gelbėdamas savo galvą, ir pasakė, kad surinkę tikt \$120. Ar Krawezunas Stepanavicziui įtikėjo, nežine, nes jisai pats 1897 m. pas mus buvdamas ant velykinės palengvino mūsų kizzenius ir ant \$300. Apvalė mus nū nūdėmių ir piningų. Kun. Krawezunas vieną kartą iszėjęs kolektavoti ir vienu vakaru surinkęs net \$150, ai-manavo: „Nelaimingas asz, nelaimingas, kad taip vėlai į Ameriką atvažiavau“. Kad

butu 50 metų pirmiaus atvažiavęs, butu lygus buvęs su ks. Vincenty Barziūsky'u. Kun. Stepanavicze matydamas mūsų vargą, padarė dar antrą kolektą ir surinko \$30 dėl užmokėjimo „užnapinigių“ ir pats paaukavo \$1,00. Dabar mūsų klebonu yra kun. Ambrazaitis, dar ne senai iszventintas, bet jau žino, kad kun. turi buti parapijos prezidentu, sekretorium ir kasiečių. Iki sziol mūsų klebonas, yra tiktai kasierium. 8 dieną Sausio buvo laikytas parapijos susirinkimas, tai kaip tikt parapijonai pradėjo kalbėti apie rinkimą naujo komiteto, kun. pūlė ant kelių, sukalbėjo „Sveika Marija“, liepė susirinkimą užbaigti ir pats iszėjo, idant neprarasti kasierystės. Dabar mūsų bažnyczia turi skolos \$1,500, tikt nežine kaip ilgai trauksis jos užmokestis, kadagi mūsų klebonas prieszinasi mokėjimui, taip gi ir nekurie parapijonai jam pritaria. Sako, mokėkime tiktai procentą o skola tegul stovi, nes už trejų metų dabartinė bažnyczia sugrius ir mes turėsimė statyti vėl naują. Mat buvęs jos „fundatorius“ kun. Maszotas, taip tvirtai pastatė kad į vienus metus laiko pradėjo griuti. Nieko butų statyti, kad tas statymas neatsilieptu ant mūsų vienų kizzenių. Niekur neteko girdėti, kad mūsų kuningai gaudami pelningas algas isz parapijų, paaukautų nors kelis dol. ant bažnyczios. Jje tikt geidžia, kad parapijonys rinktų jūs prezidentais, sekretoriais o labiausiai kasieriais, ir kad visi surinkti piningai butu jų savasezia. Pas mus yra vaikiškas, kuris nedėdieniais per miszias padudūja ant vargonų. Parapija jam moka \$8,00 ant mėnesio. Priegtam jis apžiuri ir bažnyczia. Kun. sako, kad \$8,00 yra per daug ir gana esą \$3 per mėnesį už tą darbą. Mūsų kun. nepaiso, kad mes jam mo-

kame už atlaikymą ketverių miszių \$60, dūdamė stubą dykai ir anglis, taipogi visoki baldai yra supirkti parapijos net už \$225. Ant galo jis reikalauja kad ir gospadinei alga užmokėtume, nes girdi Chieagoi ir kitose parapijose parapijonai kun. gospadinėms moka. Dieve mieliausias! mūsų kuningai kaip ir kiekvienas žmogus turi tūs pačius, vienokius jausmus!

Skambutis.

Mahanoy City, Pa. Mūsų kun. Pautienius su naujais metais, rodosi, atsimainė ir atskaltindamas už savo petikumą pirmesnyjį, kur drandė žmones nū skaitymo, ypatingai „Vienybės“, kada jis buvo Baltimorėje, ir dar nesenei ezionais, dabar paragino savo parapijonus prie mokslo, prie viso, kas jiems reikalinga yra. Ragino žmones išsiimti ukėsystės popieras, balsuoti tikrai už tokius urėdinkus, kurie užtars mūsų ir visų žmonių reikalus lygiai, ragino prie blaivystės ir tokią iš jaunūmenės sutvėrė, prie skaitymo knygų ir laikraszczių, prie aukų, ant tautiszkų reikalų, kad tėvai savo vaikus leistu į mokslą, suszaukė parapijos susirinkimą ant kurio parapijonai sudejo \$100 įrengimui višzo knygyno. Labai gražu girdėti tokius veikimus ir taip darbūjantės visiems mūsų kuningams išvyjėn, mūsų žmonės greitai angšztyu pakiltu visame. Paprastai kuningai turi didžiansę ant žmonių įteknę ir žmonės geriausiai jų klauso, tai gi kuningas darbūdamasis apie jų labą, gali labai daug gero padaryti.

Mūsų mokyklą, kuri prasiūdėjo nū Spalio mėn. 1898 m., dabar lanko 27 mokintiniai. Mes buvome nutarę praszyti nū miesto mokyklai vietą, kaip po yra Philadelphiai, bet miesto virszininkai atmetė „fo-teighnerių“ reikalavimą ir dar

per laikraszczius iszjūkė. Jie bijosi mat, kad įvėlyjus lietuviams mokyklą, tokios reikalans lenkai, slovakai ir rusinai. Miėstui tikt mūsų mokesčiai reikalingi. Liet. mokyklą stirengė J. Lapinskas, B. Wiszinskas ir J. Drobnė.

Tautietis.

Elizabeth, N. J. Kaip visur mūsų broliai bunda isz miego nežinės, taip ir mūsų miesto lietuviai neapsileidžia. Tuli suprantantesni mūsų broliai vėla parsikvietė Dr. J. Szliupą ant 14 dienos szio mėn. su prakalba. Klausytojų susirinko nemenkai, bet moters nors buvo kviestos, tačiau neatėjo nei viena. Girdi, kas žin kas ir kas žin ką kalbės, o mes eisime žiopsoti. O nesusipranta, kad atmesdamas tokius pasiklausymus, pamokinimus, liekasi žioplės kaip buvę. Mūsų moters visą savo prakilnumą mato bažnyčioje ir karcziamoje prie muzikos ir alaus, nū ko jų negali nei vyras atlaikyti!

Susirinkimą atidarė J. Szpakauckas, praneszdamas apie mierį szio susirinkimo ir užprasžė Dr. Szliupą su prakalba. Kalbėtojas nusidvyvo isz mūsų moterių, kurios ant antro jo apsilankymo nei viena nepasirodė ir toliaus kalbėjo apie darbininkų reikalus, ragino visus prie socializmo, kuris yra vienintėliu darbininkų iszganymū. Nupeikė laikraszczius, kurie neteisingai užpuldinėja ant socialistų ir vienus tikt niekus raszo. Ant galo susitvėrė S. D. Sekcija, prie kurios prisirasžė keletas draugų. Ant rytojaus, nedėlioje, Dr. Szliupas atlankė daugelį lgonių dar.

Seredoje, 18 d., buvo susirinkimas „Susivienyjimo“ kūpos bažnytinėje salėje. Klausytojų prisirinko pilnutė salė, nes priėjo moterių ir vaikų daugelis. Mat, ezion buvo laisva įzenga, o kur Dr. Szliu-

pas subatoje kalbėjo, tai klausytojai užsimokėjo po deszintuką, kad nors salės užmokėjimui butu. Pradėjus susirinkimą, vietinis kun. Žindzius paaiszkinio mierį susirinkimo ir perstatė S. Maskaucką susirinkimo virszininkų. Maskauckas užprasžė pirmiausiai kun. Kaupą isz Scrantono, kuris kalbėjo apie „Susivienyjimo“ naudingumą ir ragino visus vienytis. Sako, jeigu mes suprastumėm naudą vienybės, kur mūsų yra į 70,000 (bus daug daugiau), visados galėtumėm pasiprieszinti mūsų skriaudikams. Nurodė kaip Lattimere mūsų brolius iszszaudė ir tiems galvažudziams viskas iszėjo gerai. Ir jeigu mes, 70,000, butumėm susivienyje, butumėm pareikalavę kitokių tiesų. Amerika turėjo kariaunos tikrai 25,000 ir pergalejo Ispaniją, o mūsų yra juk veik tris kart tiek, kaip Amerikos kariaunos, jei butumėm tikrai susivienyje, butų mūsų amerikonai pabugę. Po kun. Kaupo kalbėjo D. Brazinskas apie blaivystę, papasakodams, kaip prisigėrusieji nupūla žemėn isz antro gyvenimo per langą, ko budami blaivus nepadarytu. Trezniu kalbėtoju buvo J. Montvila, kuris kalbėjo apie senumą ir gražumą lietuviszkos kalbos ir isz kur ji paeina. Girdi, sziadien mūsų kalbą visi gūdoja, mokinasi ją universitetuose, o mes, kurie ją mokame, gėdimės jos ir nekurie cziauszka greitai lenkiszka, sloviszka arba maskoliszka — lygtai butu poniszkaus. Ketvirtu kalbėtoju buvo J. Prankevicia isz Centralia, kuris iszpeikė socialistus, kurie tykoja tikrai mūsų bažnyczias sugriauti, ant kurių mes esame tiek pinigų sudeję. Ar gi tai ne bjaurybės tie socialistai. Nū jų nieko gero mes tikėtis negalime. Penktas kalbėjo A. Salyklis apie tamsumą mūsų moterių ir nurodydams jų

tulus pasielgimus szaunei priėjūkinio susirinkusins. Szesztu kalbėtoju buvo V. Kalinauckas ir kalbėjo apie reikalą ir naudingumą mokslo, bet nenurodė kaip jį galima įgyti. Mą rodosi, kad mums darbininkams apie mokslą nėra kada rupintis, ir visas mūsų mokinimasis yra tai skaitymas laikraszczių, ant kurių \$2 per metus vis galime iszsitekti nors ir prie menkų uzdarbių, atskiriant po 4 ct. kas savaitė. Mes galime pastoti gudresniais per skaitymą gerų laikraszczių tiktai. Paskutiniu kalbėtoju buvo J. Szpakauckas ir visus nubarė. Pasaka, ezion susirinkimas dvasiszkas o ne tautiszkas ir viskas esą taip sumaiszyta kaip silkės su lasziniiais. — *Klausytojas.*

Jeigu jautiesi nesveiku, imk vieną CASCA ir ETS, o iszgydys tavę, už 10 ir 20c.

Mūsų jaunuomene, tautos ateite.

Malonus jaunime, kurs skaitai rasztus, neužmirszk, pakiszti (szį straipsnelį suvytusiams, dziovos nedorumo pagautiems, mūsų tautos žiedams, t. y., vaikinieliams ar merginoms, tegul jie perskaito, kad ir nenoroms szį pieszinėlį o pamatys, nors jis arba ji nieko apie save nemislyja, bet ką kiti žmonės sako. Neraszau szitą rasztelį isz legendiszkių svajonių, bet isz esanzzių tarpe mus gryniausių faktų.

Kiekvienoje beveik poroje randasi szeimyna, susidedanti isz smulkiųjų t. y., apart tėvo ir motinos, mažų vaikų. Augindami tėvai mažus kudikius, raminasi, dziaugiasi, ir, tartum bovydamiesi mislyse, pasiekia ateitę tą, kada jie apnoks amžiuje, kada bėgis gyvenimo artis jau nokstanczius prie nukritimo, tada jų mieli vaikeliai jau bus iszauginti, jauni kaip zolyuai prazydę, ir kad bus protingi, geri, dorus, žmonėms patiks, padoriai elgdamiesi,

gerovę suteiks sau ir žmonijai. Tūmi tėvas su motina besiramindami, pasijunta, kad vaikeliai iš kudikių, jau pusberniokai ar pusmergiotės, galan vaikinai ir mergiuos, gražaus stūmens ir kada pasipūšia išrodo stebuklo gražumas, netakis bent keno atkreipia. Lietuvai atpuskėliūs ypatingai, o ezion, Amerikoje, tai ant balių, vestuvių, bažnyčioje ir karcziamoje. Tėveliai tokiems gražiems vaikams kartais ir už blogą darbą, jau gėdisi papėikos žodį dūti.

Neilgai trukus, nemažoje dalyje tarp mūsų lietuvių, apsisvalgo tėvai, kad jų visa graži ir gera viltis, auginant kudikius tikėta, apsiuvercia augsztyn it ragožium, ir vietoje džiaugsmo, turi kartybę, kuri paėina iš pasielgimo vaikų. Mažas suvis skaitlius tėvų gerame pasielgime vaikų, mato pėinoje skaitstybėje ateitę tautos t. y. savo vaikūse.

I jauną szirdį, gana greitai pataiko įsikraustyti piktybė, kuri paverezia didę dalį jaunimo, iš gražių į baisumus, vieton tobulumo, pasigriebia vaikinai už isztvirkimo, sumindžiojant žiedą jaunystės, pavirsta į tigrių, vietoje gražumo, apsirėdo baisiu pasielgimo rubu, nū kurio geros valios žmogūs turi szalintis.

Mūsų jaunūmenė, jau esanti tėvynėje. Lietuvai, pradėdant lankytis, ypatingai rudeniop, po vestuves, ne tikt, kad savo kaimūse, bet ir tolymesnėse apygardose, už menkus dalykus, pradėda liepsnoti piktybės ir tą liepsną kūtoly, tū labyn plėtoja, galan kimba priemusztynių, kurios kartais užsibaige net su mirezia.

Besivaidijant, tarp tokių piktybių, rudeniop reikia su savo draugais vaikinams susiėjus pasifundyti, pasidrašina nū tėvų vogti javus. Vienas man žinomas vaikinai, tėvomedzius parengtus budavonei, ant malkų supjaustę pardavė

naktį, vien tikt dėl „užfandijimo“ draugams; kitą kart tas pats per pamatą tvarto isztraukęs avį ir verszį mieste pardavė, ir po karsztų jo važinėjimū naktimis miestan, tėvas prasiėmanė, kad velnias naktimis ant arklių tvarte jodas.

Tai gi plėtojantis tarp jaunimo dar Lietuvoje tokioms piktybėms su yvairiausiai įturiiais, daugumas jų, tai iš tos, tai iš kitos priezasties, atsiėdaugina ezionai Amerikon, ir pradėda gyventi nesibaimijant tėvų, nei senų, tikrai saviszkaiai jau mūsų jaunūmenė elgiasi.

Teisybė, yra ezion atėjusių vaikinių mandagiai pasielgėzių ir reik tikėti, kad tokie dorai elgėsi ir tėvynėje—Lietuvoi, bet beveik kožname mieste lietuviais apgyventame, randasi ir tų, kurie tėvynėje bjauriausiai atsiėzėmėje.

Tėvynėje bjauriausiai atsiėzėmėjusių, neatleidžia pripratimas, neatleidžia piktoji dvasė ir ezionai tarp svetimų tautų gyvenant; neatleidžia anas piktas iszauklėjimas ir tie negerai iszauklėti tikt tada apsiramina, kada jiems, kaip meszkai rinkę įkabina, ir ant lenėingo laiko.

Ezionai, Amerikoje, szalis Suvienytų Valstijų, daugiau pasirėmus ant apsiėzvietimo ir liūsybės, nes tikt apsiėzvietimas iszkovojo liūsybę kur jįė jau yra; bet tamsunas liūsybę sumina su purvais, kaip kad žemeziugą meitėlis, ir braidziodams purvūne tamsos, ne tikt save bjaurioje, bet visą tautą. Daugimas iš mus jaunimo, jau Lietuvoje tāsėsi po sudus už pesztynes; o kaip tokie ezionai liūsoje szalyje tāsosi?

Pažvelgkime tikt Pottsvillės kortan (sudan), kiek ten rasi me provų? Kas daugiausiai ir už ką provojasi? Beveik provos vien lietuvių, kurie provojasi ir tikt už pesztynes!

Ten tai, Pottsvillėje, szaučiausias mus jaunūmenės tautos žiedų, aukaras; virsz 60

vienų tikt provininkų (lojerių), kurie gindami provas teisias ir neteisias, pila savo kiszeniusna uždirbtus lietuvių piningus, ir apsiskundusieji viena ar kita szalis, turi kasztus sudui užmokėti, o ką lojeriai pasigauina, tai nei rokundos nėra. Kas dar pikeziaus: tankiai trukstant argumentų ar kitaip susipainiojus, užkrauja sudas kasztus provos ant žmonių, paviete gyvenanczių.

Kur ezion teisybė?

Tamsunų, nedorųjų nusidėjimai, o apszviestėsi ir nekaliti tur kentėti, kasztus mokėti.

Pesztukas kaltu likesis ant bausmės ir kasztų sztai kaip tą atmoka?

Bausmę atsėdėjus, kasztus mokėti neturi kūm, nes piningai lojerio kiszeniuje, įbruka komisieronieriams keletą dolerių, tie kaltininką, mat beturtį, paleidžia, o kasztus vėl palieka, kad pavieto žmonės užmokėtų.

Daug geriaus butų, kad prasikaltėlius, ypatingai pesztukus, prirakinę prie kojos ant lenėingo kaladę prie darbo vartytų, tad nebutų skriaudos gyventojams, nes jis tokius kasztus ar bausmę atidirbtų pats.

10-20 metų atgal, gana buvo Pottsvillėje dviejų sudzių; vienas sudyjo civiliszkas provas, antras kriminaliszkas; pažiūrėkime dabar — jau kėturį sudzių, ir neapsidirba. Kožnas sudzia gaudams ant dienos po 12 dol.algos, ar gimazai skriaudžia gyventojus?

Nedorybės plėtojasi be jokiu rubezių, tamsybė budama jų motina, gimdo jas, o tas slogina sunkiausiai visą szalį. Ir ka gi mes galime mislyti apie pesztukų szaikas? Neturime taip szlyksztaus žodžio, kurį ant jų galėtumėm mesti... Galvažudziai, pesztukai užpūlę suzeidžia žmogų ant kuno ir turto, provon stojus, nuskriaustasis stato vieną lojerį, o pesztukas dū. Mėginę kurs paprasztinti pesztuko idant paaukau-

tu ant tautiszko labo nors 50 ct., kur tau, jo laukia aukuras provų o ne tauta jam rupi.

Pesztukai ar gi tikt pesztynėmis suzeidžia artymą ir tautą? Nepasibaigia skriauda tikt ant kandžio dantimis, peiliais ar akmenais! nepasibaigia ant to, jai bį grabą vieną įvare! Pesztuko liekasi dar lieziuvis, kurs gyvenimūse szėimynų, suėigose jaunimo, draugiszkose kalbose, kaip gyvatės gylys arba gailioji dilgėlė pasiekia ir užgauna lietuviszką mūsų dirvą.

Aids bjaurių blevyzgu ir elgimusi mūsų jaunūmenės, atsimusza ne tikt ausysna tautiecių, bet atkreipia ir svetimtauczių akis, kurie tokius pasielgimus prilygina tikt prie girinių ir dykųjų. Jeib svetimtaucziai pasielgimą ten prilygina, tai ir mūsų tautą. Nėra vietutės, kur lietuviai gyvena, kad tokių nedorėlių nebutu. Jaunimas augdamas, kada gi į visus nepatogius darbus ar blevyzgas, nei kiaulė į bulves, papranta, tada ir piemėnų botagai negali atgrėsti. Jaunas į kur palinksta, tada ir suaugęs tūmi užsiima, bet jeib tik pradėda mislyti, ir rasti nedoro darbo vaisių nors kovodams su pripratimu savo, pripranta pamazėle prie gerų pasielgimų ir szlyksztisi bei gėdisi pirmųjų savo klaidų. Iszsilūsavęs iš paprastų kėblumų, jau žmogus pradėda daborti, kas dėstis margame gyvenime, ir gvildendams, taiko atskirti blogą nū gero, tada prasideda ankstybesnė ar vėlybesnė civilizacija proto. Jeigu nebutų taip buvę, civilizacija, dora butų ant žemės suvisai nepražydėjusi. Kas įpratęs but prie sziochio ar tokio pripratimo, ne taip lengvai gali atprasti. Taip lyginai ir jaunimui isztvirkusiam, nereikia mislyti, kad ant tų pėdų galima greitai giminishkai susibroliauti su dora. Tas viskas turi imti laiką, ir vieniems nusisėka toji

veikmė, o kitiems niekada. Civilizacijos ir doros sėkle vienose tautose kūsparciausiai plėtojasi, kitose nupūla taip, kad liekanės tikt liudija jos ten buvimą.

Senovėje Egiptas ant visos pasaulės buvo garsingas savo civilizacija; šiandien ant taip nupūles, kaip ir toji, kuri nei nematė civilizacijos. Laukytojai Egipto šalies piramidose tikt randa liekanės egiptiškos civilizacijos iš kurios dyvydamiesi sako: „Kas žin garšai civilizacijai Europa ar yra tikt dar pasiekus egiptišką?“ Šiandien Egiptas styro taip pat ant tiek garsume, kaip kad Babilionijos bokšto griuvėsiai. Izlankstymas proto sviete, vienus snauduliūs daugiau pastumėjo ir pastumi pakalnė-zemyn, o kitus budresnius, rodos iš griuvėsių ir pelenų pakylė augsztyn. Tas viskas, išsidirbimas ar kėblumas, civilizacijai ar doroje, pasirodė yra ant peties vieszpatysezių ir tautiečių. Jaunimas tautų, jeigu nesitobulina daugiau negu jų tėvai ar proseniai, bet per isztvirkimą ar tinginystę pūla žemiaus užsavo senius, tad sunkus esti užsitikėjimas į gerovę. Pirmiausias mūsų žingsnis parodo ukėse Lietuvos ir jau jeib tikt taip apdirba lauką kaip senieji, tai, ir negali tikėtis pageistino vaisiaus. Mainosi svietas, mainosi palengva ir klimatologija. Mainantės gi atmosferai, reikalauja ir laukai jau kitokio apdirbimo negu žiloje senovėje. Mainantės viskam, nykstant augalams, turi žmogus neatbutinai apsidairyti, ir daboti kas su jūmi dėstis ateitėje.

Lietuvoje netekę gyventojai girių, dasiprotėjo kasti prie užslinkusių pelkių, ir iš ten dėl kuro išsikasti sumaiszytas žemės slūgšniais samanais ar sutinėjusius medžius. Netekę dėl žibinimo puszių balanų, griebėsi, už žibinimo žvakėmis ir lempomis su sėmenų

aliejumi; toliaus gi kerosinu (žemės aliejumi) kurs pigiau siai atsieina. Ir visame margame sviete, per moksliszką iszsilankstymą atrandama, kūmi žmogus gali pasigelbėti; o dabar jau net spėti pradėjo: ant kiek laiko galės žmonės isztekėti anglimi kurenti.

Nebeto, kad dar gana yra tautų ir vieszpatysezių visa apie save nieko neapsidairanczių; kaip gi vieszpatystė Kinų, kurią dar kitrūliai ir galiūnai jau pradėjo ganubyti, o gal ir užganubys. Aprikoje mažos vieszpatystės nepaspėja apsižiūrėti kaip jas paganna Europos valdonai, nei įstengianū jų atsiginti.

Baskų tauta gyvenanti Pirinėjū kalnynūse, trijose provincijose sziaurinės Ispanijos, ir pietinėje Prancuzijoi, Pirinėjū departamente. Toji tauta yra visiszkai susidedanti iš tamsunėlių, ir jau baigenti beveik pranykti, nes jų skaitlius isznesza tikt vieną milijoną ypatų, jie gyvena tikt po kaimus, kaip ir lietuviai; kožnam kaimū yra beveik bažnyčia, pilnos pakeles kryžių, ir niekas ant jų didesnio apszvietimo neatsizvelgia, o patys nesirūpi na apie tai. Apie Baskų tautas paėjimą, nieks o nieks pėdsako negali rasti, ji skiriasi kalboje nū visokių kalbų Europos, buk kalba panaszi į Amerikos indijonų, bet ir su tūis neturi jokios giminystos. De-Folin'as priskaito jų už liekanas gyventojū Atlantydos žemės, paskendusios jurėse labai jau senai. Žemė Atlantyda buvo tai didis plotas sans žemio, tesentysis nū pietinės Europos, dabartinės Ispanijos iki Amerikai; tas plotas tapo nžlietas vandenais, ir dar tie vandens vadina, Atlantiku, per kuriūs mes atplaukėm į szia szalį; tai gi nūrodymams De-Folin'o reikia tikėti, kad baskai, tie tamsunėliai, yra liekana gyventojū žemės Atlantydos. Baskai yra žmonės be

mažiausio apszvietimo, tai galima tikėti: kad su laiku pranyks tauta, nes svetintau-cziams apie jās mažai rupi.

Apie antros tautos liekanas prisieina paminėti: Azijoi, yra liekanos žmogiszkos veislės jau beveik isznykstanczios, taip gi nežinomos iš kur jije paeina. Toji tauta yra vadinama Ainiai, apgyvenusi sziaurinėje Japonijoi ant kuriliszky salų ir Sakalino. Japonijoi ir ant salų jų yra daugiausiai, nes priskaitoma apie 17,000 ypatų; ant Sakalino, prigulinczi Maskolijai, yra 15,000, tai gi iš viso yra Ainių tikt 32,000. Visai mažas skaitlius. Apie tą Ainių tautą, keliaininkai, o ne mokslinczi, joku būdu negali ispėti iš kur jije paeina. Tarp jų ir visos žemės gyventojū, nesuseka jokios giminystės. Tai gi iš kur jie galėjo atsirasti? Jų kalba su jokia kalba nesigiminiūja. Ainių tautos žmonės visi apžėlę plaukais, ir yra arti laukiniai.

Japonijos valdzia tą naszlaitę tautą gana szelpia, suteikiant jai apszvietimą; siunczia į jų krasztą mokintojus, amatinikus ir žemdarbiūs; jiems įsakoma apszviesti tą tautą kiek pajiegiant, bet niekūmi neskriausti, ir jų turtą neveržti. Japonijoi, kuri globia tą nykstačzią tautą, jau dar skaitlius žmogystų dauginasi. Maskolija gi apie savūsius ainius, gyvenancziūs Sakalino, nei tempuczi nesirūpina, lygiai kaip ir apie lietuvius.

Tai gi iš augszeziūs paminētų vieszpatysezių arba tautų, turime susiprasti, kad jeib apie save kas nesirūpina, nėra vilties, kad rupinsis svietimi. Be apszvietimo ir doros, pranyksta vieszpatystės, be apszvietimo, doros ir iszsitobulinimo, pranyksta tautos, susilieiant su svetimoms — iszvirstant į svietimas neturėdamos savo kalboje apszvietimo.

Mūsų tauta jau beveik kaip

tikt likosi nenustumta grašan, nes stumė ją svetimtaucziai per 500 metų, ir galų galiaus tautiszkos atžalos, jaunūmenė apszviesta siekdama, įstatė savo krutinę, szaukdama per „Auszrą“ griebtis visiems prie darbymetės. Nors bevilties pasisekimo, bet prigydė grūdą tautiszkos sėklelės, kad nieko apie tautą nemislydami, nors mažas skaitlius, sujudo prie darbymetės sziamie laike, nepaisant ant kliuczių. Tos tai teisingos tautiszkos atžalos, pagal savo pajiegią atnesz tautai pageistiną vaisių. Tikt gaila, kad tikrujų tautiszkų atžalų mažai turime. Turime tų atžalų nemazai amaro pagautų ir sunku tikėtis iš jų pageisto vaisiaus, bet ir vilties nustoti negalime, nes kartais iš visai užszalusio tampa karsztas tėvynainis.

Reikia sakyti, kad didžiausia kaltė už isztvirkimą vaikų, pūla ant tėvų, kurie vaikus nū mažumėlės nepratina prie supratino, prie iszsitobulinimo ir tautiszko pamylejimo. Paugėjusi jaunūmenė negal mislyti, kad ji visados bus jauna, visados bus vienokiam stovyje prisieis apnokti, prisieis gyventi su smulkia šeimyna, ir gi ramysis tūmi savo žingsniu kuriūm žengė jaunystėje? Pesztūkai ir kitokie isztvirkėliai, nenor ir nehorės dirstelt į savo purviną praieitę, nes toji darbūse labai negraži.

Ar gi džiaugsis tokie iš savo kudikių, kokius susilauks, jeib anie eis keliais tokiais, kaip kad jų tėvai? Kad iszsilūdsūti nū nepadoraus pasielgimo vėjavaikini vaikinui ar merginai, reikia kovoti su tais papratimais, pratintis prie gero, daugiau mislyti, mažiaus kalbėti, atliekamą nū darbo laiką sunaudoti ant skaitymo, negu ant tinginystės; tinginystė yra gimdytoja ir vaiintoja visokio varpuczi žmogaus dirvoje; tai gi iszliūdsūjant save nū jos, neatbutinai turime pakelti prieszai kaipo maisztis,

EGIUTERRO NO I.

Geriausią ir pasekmingiausią gydūklę mūsų visokių ligų ir negalių skilvio yra be abejonės Egiuterro No I.

Veikimas netiktai kad visišškai išcystytą skilvį, nedarydamas mažiausio skaudėjimo arba plovimo, bet kartu išcystytina ir pajudina prieš sveiką dirbimo vidurių ir visų tų organų, kurių uždėtė yra sutrovėjimas [malimas] maisto. Apart to cystytą ir pajudina taipgi ir tūs visus organus žmoguje, kurių uždėtė ir gydanti pareiga yra išcystytimas kraujo. Dėlto tai tos liekarstos stojosi iš sykio netiktai geriausiu ir pasekmingiausiu CZYSTYTOJU skilvio, kraujo, vidurių, inkstų ir žarnų, bet sykiu viso sistemo.

Tą gydūklę nereikia vartoti kas valanda arba kas dvi, arba 5, 6 ar 10 kartų per dieną. VIENO KARTO vartojimas, kas antrą arba trečią dieną užtenka sunkiausiūse atsitikimūse ir veikia daugiaus gero, negu 25 kartų vartojimas kitokių gydūlių.

Tėmykite tiktai ant to, vartokite jį, o patys persitikrinsite.

Toksai labai apsigaua, kuris mislyja, kad ant perocystytimo skilvio nereikia nieko daugiau, kaip tiktai gerą saują karčioio druskos, seneso arba stiklėlių kiester aliejaus. Yra tai didžiausias apsirikimas, kokį tiktai gali žmogus padaryti priešai savo sveikatą. Nes, po pirmo gydyklos tokios, tiktai iš dalies sujudina skilvį, bet niekadus kaip reikiant jo ne išcystytą, nekaltant jau nieko apie tai, kad neturi nei mažiausios veikmės ant kitų organų, kurių išcystytimas ir pajudinimas prieš darbavimosi yra neatbutinai reikalingas dėl pašveikimo iš ligos.

Ant antro: reikia neužmiršti apie tai, kad esant skilviui užstojus per tą patį jau, kad užstojimas ir nedirbimas kitų organų pasidarė iš priešasties tų kurie nedirba, atsirado netiktai kraujo užterszime ale ir viso jau sistemo.

Taigi norint atsiekti didžiausią naudą ir geriausią pasekmę ligoje, reikia neatbutinai ne vieną, bet visus vyriausius organus išcystyti ir vienodai pajudinti jūs pri sveiko ir normalizsko stovio ir darbo. Skilvys be pagelbos vidurių ir žarnų nieko sutrovėti negali, nemažiaus kaipo negalėjimas yra išcystyti kraują kada viduriai, inkstai ir kiti visi organai, kurių darbu yra atitraukti ir išzvesti visokias nečystybes iš kraujo, yra užstoję arba nedirba kaip reik.

Egiuterro No I. išcystytą ir vienodai pajudina tūs visus organus į normalizšką ir sveiką veikimą, be baimės apsunkinimo arba sugadinimo szvelniausių dalių visume sistemo. Yra taip szvelniu veikime, kad ir vaikai su didžiausia nauda gali jį vartoti. Įpatingai dėl vaikų, yra geriausia ir atsakancziausia liekarsta, kada vyriausia priešastis ligų pas vaikus yra tankiausia užkietėjimas arba sugedimas skilvio, kad kiekviename atsitikime, kada vaikas apsirga, dūti jam pirmiausia Egiuterro No I. Pagelbės kožname laike.

Dėl tokių žmonių, kurie per miera geria deginanczius gėrymus kurie taip daug sugadina kraują ir silpnina sveikatą, neturi geresnės gydūlės ant svieta kaip Egiuterro No I. Išcystytą ir išzmeta visokią nečystybę ir nūdus iš kraujo kaipo ir viso sistemo, vieną kartą tiktai užgėrus.

Abelnai ant visų pasikratinimų ir simptomų, kurie per nečystumą arba užstojimą skilvio, vidurių, inkstų, žarnų arba kraujo, kaipo tai: nesutrovėjimą, skaudėjimą ir spaudimą vidurių, skaudėjimą ir sunkumą galvos, nenorą valgyti, szaltą krėtimą, nemiegojimą, geltligę, pavandeniavimą, užkietėjimą arba neregularizškumą, galinės, mūsų visokių iszmėtymų ant veido ir viso kūno, voczių ir, arba užsisenėjusių ir negyjanczių opų, gydūlės tos yra neapsprendžiamoms ir isztikimiausioms dėl atgavimo visatinos

EGIUTERRO NO I.

Najlepšem i najskuteczniejšem, lekarstwem na wszystkie choroby i niemoce Żołądka jest bez wątpienia Egiuterro No I.

Działając, nie tylko że kompletnie wyczyści żołądek, nie sprawiając najmniejszych boleści lub rżnięcia, ale zarazem oczyszcza i porusza do zdrowego działania wątrobe i wszystkie te organy których powinnością jest trawienie pokarmu. Oprócz tego oczyści i porusza także i te wszystkie organy w człowieku, których celem i wyłączną powinnością jest o czyszczenie krwi. Dla tego też lekarstwo to, staje się od razu nie tylko najlepšem i najskuteczniejšem CZYŚCICIELEM żołądka, krwi, wątroby, nerek i kiszek, ale zarazem całego systemu.

Lekarstwa tego nie potrzeba używać co godzinę lub co dwie, albo 5, 6 lub 10 razy na dzień. JEDNO—RAZOWE użycie, co 2gi lub co 3ci dzień wystarczy w najgorszych wypadkach i działa więcej dobrego, aniżeli, 25 razowe użycie innych lekarstw. Zastanowie się nad tem, użyjcie go, a sami się przekonacie. Myli się bardzo ten, kto myśli, że na oczyszczenie żołądka nie trzeba nic więcej, jak tylko dobrą garść, soli gorzkiej, senesu lub kielich kiesterolieju. Jest to największy błąd, jaki tylko człowiek popełnić może przeciw swemu zdrowiu. Bo, pjednó lekarstwa takie, tylko w części wzruszają żołądek, a nigdy jak należy go nie wyczyścią, nie mówiąc już nic o tem, że najmniejszego wpływu nie wywierają na innie organy, a których oczyszczenie i poruszenie do działalności jest tak niezbędnie potrzebnem do wyzdrowienia w chorobie.

Po drugie: Trzeba pamiętać o tem, że mając żołądek w zastoju przez to samo już wytworzył się zastój i nieczynność innych organów, z powodu której to nieczynności, wytworzyło się zakażenie, nie tylko krwi, ale i całego systemu.

To też chcąc osiągnąć jak największą korzyść i jak najlepszy rezultat w chorobie, trzeba koniecznie nie jeden, lecz wszystkie główne organy te oczyścić i jednocześnie poruszyć je do zdrowego i normalnego stanu i działania. Żołądek bez pomocy wątroby i kiszek nie strawić nie może, nie mniej jak niepodobienstwem jest oczyścić krew, kiedy wątroba, nerki i wszystkie inne kanały, których przeznaczeniem i powinnością jest odciągać i wyrzucać wszystkie nieczyste soki z krwi, są w zastoju lub nieczynności.

Egiuterro No I. oczyszcza i jednocześnie porusza te wszystkie organy, do normalnego i zdrowego działania, bez obawy nadwężenia lub przemocowania najdelikatniejszego punktu w całym systemie. Jest tak łagodnem w działaniu, że nawet dzieci z jaknajwiększą korzyścią używać je mogą. W istocie dla dzieci, jest najlepšem i najodpowiedniejšem lekarstwem, gdyż najgłówniejszą przyczyną chorób u dzieci, jest zazwyczaj zanieczyszczenie lub zepsucie żołądka, to też w każdym wypadku, gdy dzieciak zachoruje, dać mu najwpierv Egiuterro No I. Pomocze w każdym razie.

Dla osób zaś, które nadmiar używają trunków rozpalających, a które tak bardzo psują krew i nadwężają zdrowie, niema lepszego lekarstwa na świecie jak Egiuterro No I. Wyczyści i wyrzuci, wszystką nieczystość i truciznę z krwi i całego systemu, po jednorazowem użyciu tegoż.

W ogóle na wszystkie oznaki i syptoma które wywiedzują się z zanieczyszczenia lub zastoju żołądka, wątroby, nerek, kiszek lub krwi jako to: Niestrawność, Ból i parcie na dołyszku, Ból i ociężałość głowy, niesmak, zimne dresze, Bezsennaść, żółtaoczka, wodna puchlina, Nieregularność lub zatwardzenie stolca, na wszelkie wyrzuty na twarzy i ciele, wrzody lub zastarzałe i niechające goić się rany lekarstwo to jest, nieoszacowanym i naj

zemės slūgšniais samanas ar sutruvėjęsius medžius. Neteikę dėl žibinimo puszinių balaunų, griebėsi už žibinimo žvakėmis ir lempomis su sėmenų

sziją szalj; tai gi nurodymams De-Folino reikia tikėti, kad baskai, tie tamsunėliai, yra liekana gyventojų žemės Atlantydos. Baskai yra žmonės be

pranyksta tautos, susiliejančiu te yra gimdytoja ir vaisintoja svetimoms — iszvirstant į sveikas neturėdamos savo kalboje apszvietimo. Musų tauta jau beveik kaip kelti priešai kaipo maisztą,

ir szalintis nū visokių niekingų daiktų, nes tikt su tūmi yra pergalejimas visokio nelabumo gyvenime.

Numanau, jog iš szito straipsnio gal kas pasipiktins, bet gal tiktai tie, kurie nepadoriai elgiasi, arba nemislyja nieko apie išsziliūsavimą iš piktybės ir visokio pedorumo. Raszant negalima paisyti jeigu faktai grynai yra, turime plėtoti žinę, su kūmi kaip dėstis. Tautos atžalos, jaunimas gyventantis ezion, Amerikoje, jeigu taip elgsis, kaip kad dabar, apsidžiaugs patys pabrendę, vien usnėmis išzaugintoms savūse dirvonūse, ir gėdysis atsižvelgti į savo prabėgusį gyvenimą. Nelabai gražu minėti apie mūsų jaunumę, tautos ateitę.

Pažystamas, Trupinėlio.

Vanduo

Jo sūterszimas bei ūžlaikymas ežystai.

(Tąsa.)

Geriamas vandū tekėjo, iš trijų skirtingų vietų. Vienur vandū tekėjo upeliu iš kalnų per neapgyventus laukus. Tas vaiskus vandū subėgdavo į duburį augszečiaus miesto. Vėliaus dasiznota, kad 13 ang. mylių tolio priesz vandenį, ant kranto minėto upelio, prisilaukė kupa geležinkelio darbininkų. Kolera paplito tarpe jų. Jie skalbė savo drapanas upelyje, ir jų mėszlas beabejonės įsigavo į vandenį. Kolera spirilium tūjaus parsikraustė į Genua 13 ang. mylių atokumo. Szį vandenį liovėsi gerę, o kritimas žmonių staigu sumažėjo ir, į keles dienas epidemiją liovėsi siutus. Skaitlius sergancziųjų toje dalyje miesto, kur szį sūterszta vandenį gerė, buvo 5000, o visose kitose dalyse miesto 55, szie paskutiniai, be abejonės turėjo užsikrėsti nū pirmųjų. Paplitimas koleros Hambur-

ge 1892 metų, turbut labiausiai buvo tyrinėjamas. Miestai Hamburg, Altona ir Wansbeck, yra lyg vienas, jų rubezių nežymu, išvien susilieję. Hamburg'o gyventojų skaitlius buvo 640,000, Altonos 143,000, Wansbeck 20,000. Badami skirtingi savo tarpe, kiekvienas iš jų turėjo skirtingus duburius (reservoirs) geriamo vandens. Wansbeck'o vandū buvo iškosziamas (per mekaniszka žvirgždų bei smilczių kosztų) iš nū-zalaus ežerėlio. Hamburg ir Altona abudu naudojasi vandeniu upės Elbe; tikt su sziaja svarbia ypatybe, kad Altonos vandū buvo kosztas per English sand filter (angliszka smiltinį kosztų), o Hamburgo tiesiok iš upės pliumpūjamas. Žolžiai prof. Kocho: „kolera Hamburg'e priėjo prie pat rubežiaus Altonos ir ten apsisztojo. Vienoje gatvėje, kuri per ilgas varsnas rubeziavo miestus, kolera vieszėjo ant Hamburgo pusės, o Altonos pusėje buvo liūsa nū jos“. Sztai pasekmės skaitliai:

	skaitlius gyventojų	myrių	skaitlius myrių nū 10,000 gyventojų
Hamburg	64,000	8,605	1,344
Altona	143,000	328	23
Wansbeck	20,000	43	22

Tyrinėjimas Hamburgo epidemijos rodo, jog kolera spirilium, beveik visatūnai galima išskirti kosziaut per smylezių kosztų. Tokio kosztuivio vartonė sumažino 83% myrių. Toliaus, jeigu geriamas vandū yra vaiskus, nereikia nusigasti baisumo ligos.

Gaivumą ligų perų ir galėjamą persikoszti parodo, rodosi, negalimas atsitikimas tyfuso, kaime Lausen, Szveicarijoje. Kaimas esti žemai szalip kalnų szniuro, ten vandū teka iš

szaltinių ne kiek augszečiaus kaimo.

(Toliaus bus.)

Tėvynės Myletojai!

Waterbury'o, Conn. „T. M. D.“ kupa parengia prakilnų balių, Szabatos vakare 28 Szauzio 1899 m., lietuviszkoje salėje po No 881 Bank str.

Pelnas eis ant labo „Tėvynės Myletojų Draugystės“ Iženga vyrai su motere bei jaunikaicziui su mergina \$1,00, visokis vaiszinimas, kaip o tai gėrymai ir užkandis visiems dovanai. Muzika tus pirmos kliasos!

Lietuviai! kurie atjaucziat vargingumą mūsų Tėvynės, teiksitis atsilaukyti ant szio pasilinksminimo, nesą jis yra vien tiktai dėl Tėvynės labo!

Szirdingai užpraszo

„T. M. D.“ kupa.

New York.

Gūdojamus draugus „Tėvynės Myletojų Draugystės“ Naujorko kūpos, užpraszo ant susirinkimo nedėlioje Szauzio 29 d. 1899 m. 2 adyną po pietų pribut ant salės p. Draugėlio 73 Grand str. Brooklyn, N. Y. dėl apkalbėjimo tėvyniszkių reikalų, naudon draugystės, ir taip-gi dėl užsimokėjimo, taip mažos metinės mokesties ant bėganczių metų po 60 c. — užsimokėję bus laikrasztyje pakvitavoti.

Podraug užpraszo visus mylinczius savo tautą lietuvius ir lietuvystę, ant minėtos va laudos ir vietos atsilaukyti, ir neprigulinczius į draugystę prisirasztyt. Man rodos kad visiems lietuviams „T. M. D.“ mieriai yra žinomi ir jeigu katras nežinotų, tai ant susirinkimo bus paaiszkiinta.

Su gū lone „Tėvynės Myletojų Draugystės“ Naujorko kūpos sekr. *J. Naujokas.*

Atsakymai

Kriaucziui, Brooklyn, N. Y. Tamistos atsiliepiamo

prieszai „Saulė“, kur tilpo apgynimas liet. parapijos fėro, netalpinsime. Tamista faktiszka parodai kas muszėsi, kas kruvinas gulėjo ant fėro. Parapijos komitetas, be pasiraszymo, tikt prispaudimu pecezėties, raszo, kad to viso nebuvo, kaip buvo raszta 1 num. „Vienybės“ bet nepadūda jokių faktų. Vieni tvirtina, kad buvo musztyne ir girtavimai, kiti gi vėl, kad ne. Kurie turi tiesą?

S. Praniui, Orange Valley, N. J. Szv. Jurgio draugystės mes iszteisinti negalime. dėlei iszmetimo sąnarių isz draugystės, kurie heatliko iszpažinties. Tamista sakai, kad „liudininkų nū atlikusių iszpažintį draugystę nereikalau-na, nes tas turi buti atlikta isz liūso noro“ tai kam 16 sąnarių iszmetė isz draugystės kada jie nepristatė paliudijimo jeigu yra liūsas noras? Draugystei, žinoma, nesmagu dėl tokio teisingo apskelbimo kur net ir susiprovojo už spaviednį jos sąnariai ir vieni bei kiti iszsiszasztavo. Draugystę pyksta ant Kauniszkių „Vienybėje“ ir Daugkenczių „Lietuvoje“ už apraszymą. Tegul draugystė neužsipūla ant raszėjų, o tikt parodo kame tiesa, kaip viskas tas nusitiko ir bus galas. Faktų teisybės draugystė visai neparodo. Kad istatymai taip negerai ir suerzina sąnarius vienus priesz kitus, tai jūs reikia pataisyti, kad to nebutu. Tegul draugystė tikėjimiszkais reikalais neužsiima, nes ne jos tai darbas, o bus sutikimas sąnarių ir nereiks po laikraszcius raszinėti. Abelnai negerai draugystės daro versdamos savo sąnarius prie iszpažinties, kurią tuli atlieka tiktai dėl akių, kad neiszmetu isz draugystės. Tokiu budu draugystė yra kalta ano szventvagystės, kurios sąnarys nebutu jo privertusi.

Mythai, pasakos ir legendos

Ziamaiozių.

Surinkti ir išleisti per D-ra Edm. Veckenstedta
vyresnyji senoviszkų kalbų mokytoja prie Nikolajaus
gymnazijos Liepajuje (Kursze).

Lietuwiszkaizszguldé J. Szliupas, M. D.

(Tąsa)

6. Puspirsztis buvo kitą kart įaržinęs savo motyną ir toji norėjo aną už tai nubausti. Al- jos sunus įlindo į sieną dar žinėje. Po nekurio laiko arkliui davė szieno. Puspirsztis buvo szienė ir tapė arklio drange su szieniu suėstas. Arklio pilve jis laikė savę atvangiu nū smugių motynos ir ten budamas jis norėjo su ja susitaikinti, idant jam korą devanotu. Bet motyna dar tikt labians įpyko ant savę sunaus ir kerszyjo sunkiausiomis koronėmis, kada jis vėl busis laukan išžėjęs. Tad Puspirsztis supyko ir rįžosi savai motynai padaryti jeibį. Kada arkli buvo paleidę išz arklidės, idant išzvestu į ganyklą, Puspirsztis emė szaukti „nū, nū!“ Arklys mislyjo, kad jį varo, ir pasileidė szūliais bėgti. Ir kūmi greicziaus arklys bėgo, tūmi balsiaus Puspirsztis szaukė: „nū, nū!“ Galiaus arklys sukriuszo ir negyvas pūlė ant žiamės. Tad Puspirsztis išzlindo išz negyvo arklio ir traukė į sveczią szalį, nės namie jis tik-gi negalėjo pasirodyti.

7. Vieną dieną tėvas Puspirszczió buvo išžėjęs į lauką su zambriu ir arkliais, ten arto. Jis buvo savę sunų pasiėmęs, ir kada jis apipietėje truputį nū-zaliui nū dirvos atsigulo numigti, jis pavedė Puspirszcziui sergėjimą arklių. Puspirsztis buvo į ausį vienam arkliui įlindęs ir išz gzia žvalgėsi aplinkui. Neilgtrukus, vagis atėjo, kurs norėjo pavogti arklius. Greitai Puspirsztis išszlianžė išz ausies arklio, paėmė virvę ir pririso vieną jos galą prie vūdegos vienam, o kitą galą prie vūdegos kitam arkliui, ir vidurį virvės jis pridrutino prie szvarko vagies, kurs eidamas tarpe abiejų arklių, tūsius vedė. Vagis to viso nebuvo patėmyjęs.

Kada Puspirsztis buvo abudu arkliu ir vagį vienas prie kito priraisziojęs, jis užlipo ant arklio, pagriebė botagą ir balsiai rėkdamas jis tvojo per ranką vagiui, kurią ans būvo už dėjęs vienam arkliui ant nugaros. Vagis nusigandęs paleidė pavadi, o arkliai riksmu išzgasdinti patrako bėgti ir vilko vagį paskui, per laukus ir pievas, iki jie pribėgo prie pelkės, kur jie sustojo; Puspirsztis dabar buvo taip-gi pavadi pagriebęs. Nū trukszmo tėvas Puspirszczió buvo pabudęs. Jis tekinas nubėgo prie pelkės, išztraukė vagį išz tosios ir padavė jį sudą.

8. Puspirsztis kitą syk norėjo paglemžti piningus, kurius turėjo vienas labai turtingas buras. Jis szitaip taikėsi. Pirmaisiai jis paėmęs kortelę, ant tosios paraszė, kad buras turis tūjau gera vale savus piningus padėti tam tikroje vietoje, kitaip jis taip ilgai busis kankinamas, iki jis tai vienok padarys. Pasiraszyta buvo: „Velnias“. Puspirsztis paėmė kortelę, ją suraicziojo ir įkiszo per rakto skylę duryse į grinczią buro. Tasai rods rado kortelę, bet perskaitęs, kas buvo paraszta, neturėjo noro nuneszti piningus į paskirtą vietą. Ant rytojaus vakarė pasitaikė burui dar vėlai iszeiti ant ulyczios. Tūjau Puspirsztis pribėgo tekinas prie jo, užlipo palei burą, tam netėmyjant, augsztyt ir pasislėpė po tojo szvarko api-

kaklės. Potam jis peszcziójo aną už plaukų, badė jį su spilga ir daužė į antausius sykis po kitam. Buras nematė nėko ir kada-gi jam nesisekė pagauti Puspirsztį, kiek sykių jis negriebė už vietos, kur jis jautė skausmą, tai jis įtikėjo, kad jį Velnias kankinas. Buras parėjo namon ir atsigulo į patalybę. Puspirsztis palindo po pagalvės ir išz naujo emė burą kankinti, kada tasai tiktai ką buvo besimigdęs. Buras užzibino žiburį: tad Puspirsztis tykia užsilaike. Bet vos buras buvo įmigęs, tai Puspirsztis užgesino žiburį ir išz naujo kankino burą, iki tasai pabudo ir suszuko: „Velne, pasigailėk manęs, juk asz piningus mielai ten nunesziu, kur asz palei tavo paliepiamą turiu padėti“. Nu gi Puspirsztis užsilaike ramiai ir, burui vėl įmigus, nuėjo namon. Bet buras ant rytojaus kitaip susimislino ir nepadėjo piningų ant paskirtos vietos. Tacziaus Puspirsztis dabar kasnakt burą kankino, iki tasai galiaus piningus nenuneszė ant vietos. Išz ten Puspirsztis prie progos jūš parsineszė, ir tokiu budu jis įgyjo piningus.

9. Puspirsztis buvo mitriausias vagis, koks tiktai yra buvęs. Tankiai jis per rakto skylę įjzdavo į grinczią, atsklėsdavo sklęstą ir atidarydavo duris, per kurias jis tad su liūnu išszineszdavo, kas jam patiko. Tokiu budu jo tėvai per jį labai pralobo. Jo tėvas pamatęs, kad vogimas tiek daug atneszdavo, taip gi pastojo vagimi, ir tėvas su sunumi ilgainiui išz kruvos geriausiai pelnikaudavosi ant svieto.

10. Vieną dieną Puspirsztis buvo įsilipęs į obelą susėdo ir buvo obūlių prisivalgęs, potam jis atsisėdo liūnai ant szakos ir įmigo. Jis ten miegojo per visą dieną iki išznaktų. O nakezia atėjo vagys. Vienas išz jų įsilipo į medį, ant kurio buvo Puspirsztis. Vagis skabė obūlius ir metė jūš žiamyn ant žiamės, o kitas vagis dėjo jūš į kaszė. Kada kaszė buvo pilna obūlių, vagis rengėsi nulipti nū medzio. Tūm tarpu Puspirsztis buvo pabudęs. Greitai jis lipo augsztyt per szvarką vagies ir įsikabino į tojo szvarko apikaklę, taip jūg jis drauge su vagiu ats'durė ant žiamės. Potam jis pribėgo prie kaszės ir atsisėdo, nėkam netėmyjant, ant tosios kraszto.

Vagys pakėlė kaszė ir nusineszė ją szalin. Tad Puspirsztis emė vienam vagiui peszti plaukus. Tasai mislyjo, kad tai jo bendras padarė ir barėsi ant jo. Vagis gynėsi. Tūmsyk jam taip gi Puspirsztis jau už plaukų papeszė ir jis dabar barėsi taip pat. Potam Puspirsztis piėmam vagiui patasė ausį. Tasai už tai įtuzo, paleidė kaszė, pūlėsi ant savo bendro ir nagi emė abudu vagiu, rėkaudamu ir keikdamu, taip savitarpe musztiesi, jūg kraujas tekėjo. O Puspirsztis tekinas nubėgo į kaimą ir szaukė balsiai: „Vagys, žmogzudos“. Gyventojai kaimo pabudo, atbėgo ir lengviai pagavo jeibdarius ir vagis.

Savininkas daužo Puspirsztį dosniai apdovanojo už tatau, kad tasai jam gelbėjo atgauti pavogtūsius obūlius.

11. Vieną kartą da vagiu išszirengė vogti arklius. Pakeliui jie sutiko vieną su visu mažytį vaikyszią: tasai nebuvo didesnis už nagą pirszto. Vagys ragino mažiuką, kad jis aniemis vagiant gelbėtu ir prizadėjo jam didziausiajė dalį grobio: ir tai jie prizadėjo tūmi lengviaus, nūmoniaudamu, kad jiems paskui bus lengvu nū kniurpos atsikratyti. Mažiukas, o tai buvo nėkas kitas kaip Puspirsztis, nusidavė paslaukiu aniemis gelbėti.

Kaip arkliavagiai su savo pagelbininku buvo atėję pas vieną arklidę, Puspirsztis turėjo per rakto skylę duryse į tą

įlįsti ir sklęstą atsklęsti. Nagi buvo vagims lengvas dalykas pavogti arklius. Iš pradžių jie raiti jojo ant pavogtų arklių tūlą galą, potam jie pasisuko į miszką, idant ten pasislėpę pasidalintų grobį. Ale arklidėje jie buvo raię tik tai dvejata arklių, erzilą ir kumelę. Kožas gi vagis norėjo pasibaikyti po arklių, o Puspirsztis turėjo nėko nelaimėti. Kada tasai iš to nebuvo kantantas, anie szaipėsi iš jo ir prizadėjo jam kumeliuką, kada kumelė taji atsives. Už tai mažiukas pyko smarkiai. Jis įliudė vienam arkliui į ausį, vagims nei nežinant, kur jis buvo dingęs. Tūmi tarpu girdėjosi, tatataksz, tatataksz; trenksmas arklių nagų ir balsus szauksmas; mat vyjosi vagis. Kaip Puspirsztis tai iszgirdo, jis pradėjo ausyje arklio szokinėti ir rėkauti. Arklys nerymastavo, emė spardytiesi ir balsiai žvengti. Vos vajokai tai buvo iszgirdę, tai jie pasisuko į miszką, ir jiems lengviai nusidavė vagis pagauti. Puspirsztį burai dosniai apdovanojo už gerą tarnystą, kokią jis aniems buvo padaręs.

12. Iš pradžių svietas nėko nežinojo apie Pirsztukelį, nesa tasai gyvenė pasislėpęs lauke; jo buveinė buvo grybas. Vieną kart karvė numatė grybą ir pravyjo taji drauge su Pirsztukeliu. Kad karvė vakare parėjo namon ir buvo melžama, Pirsztukelis garsiai paklausė, kokią tiesą karvė turėjusi jį praryti. Karvė sakėsi turinti tiesą lauke ganytiesi ir ēsti, kas jai patinka, todėl gi ir grybus, ir kas apaczioje anų ēsą; todėl Pirsztukelis teisiu budu atsiradęs ēsą josias pilve. Bet Pirsztukelis nesiliovė garsiais žodžiais ginczytiesi už jam iszkirstą nelabystą.

Buras tai iszgirdęs nuvedė karvę prie sudzių, ir kada gi tie nežinojo, ką daryti, prie karaliaus. Tasai pats viską iszklausė, ir potam nusprendė, kad rods karvė turinti tiesą, bet kada gi jis noris žinoti, kas jos pilve lindas, tai jis liepė anai kalbėtoją iszvesti. Tai įvyko. Tad stovėjo žmogutis, toks didelis kaip pirsztas prieszais karalių. Tam aus patiko labai; jis pasilaikė aną ilgaijui prie savės kaipo savo patarėja ir sznipuką.

13. Pirsztukelis savo gudrumo delei buvo pas visus žmones didelėje gūdoneje, ir įpatingai karaliai kreipė jam savo glamonėjimą, nės savo jūkais ir sztukomis, kada jis pasirodydavo dvare vieno ar kito isz jų, mokėdavo anūs pasmaginti.

Nagi vieną syk atsitiko, kad deszimtis karalių buvo susirinkę, idant satarauti apie svarbius reikalus. Taip gi pribuvo Pirsztukelis ir galiaus skundėsi karaliams ant savo bėdos nesa jis negalys nei mažiausio gabalėlio žiamės vadinti savu, idant ten tiek javu pasisėti, kiek jam reikia dėl gyvenimo. Karaliai susimylėjo ant jo bėdos ir klausė jo, ar jis piningų noris, kad nusipirktu javų, ar žiamės. Bet Pirsztukelis praszė žiamės. Kada karaliai nežinojo kiek jie turētu anam pasikirti, jis praszė nū kožno karaliaus tiek, kiek jis galys su jaučio skura užtiesti. Jūkdami karaliai pristojo ant jo praszymo. Bet Pirsztukelis isz to nebuvo kantantas, bet reikalavo dovanos jūd ant balto, su paraszu vardo kožno karaliaus. Karaliai ir ant szito reikalavimo pristojo. Po tulo laiko Pirsztukelis nukako pas kozną isz deszimties karalių, liepė parodyti žiamės gabalą, kurį jis turis jaučio skura užtiesti, potam jis supjaustė jaučio skurą į siaurus rūžus ir taip kožu nu sykiu užtiesė labai didelį žiamės gabalą drauge su palociumi. Karaliai tai pamatę, neporėjo žiamės dūti, tacziaus Pirsztukelis parodė savo popėras su paraszu karalių. Tad szitie

nutarė su Pirsztukeliu gerūju susitaikinti. Jie isz kruvos pavėdė anam įpatingai didelę karalystę, kur Pirsztukelis ilgaijui vieszpatavo gudriai ir iszmingingai.

14. Pirsztukelis buvo kitą sykį parsisamdęs vienam karaliui už kiauleganį. Idant nereikėtu bėgioti palei kiaules, kada jis varė jas į ganyklą arba isz ganyklos namon, jis liūbdavo vieną isz jų į ausį įsi-ēsti. Isz czion jis apmatydavo savo kaimeņę, ir kada kokia kiaulė ūzmanydavo nusikreipti nū tikrojo kelio, tai jis anai su savo botagu tūjau sudrozdavo.

Karalius, pas kurį Pirsztukelis slūzjo, turėjo stebuklingai grazią dukterį. Toji visumet budavo rusti, nėkas jos nėkadlos nematė besijūkiant. Tad karalius nusprendė, kad tasai ją turi vesti už paczią, kas gali ją prajūkiinti. Vos szitoks karaliaus nusprendimas buvo pagarsintas, kako isz visų žiamių kuningaikszeziai, kurie mėgino savo gerovę su karaliute; bet kada gi nėkas isz jų negdėjo prajūkiinti karaliutę, tai vienas po kito turėjo vėl szalin keliauti su gėda ir apszmeiža.

Nugi įjzosi Pirsztukelis pamėginti savo laimę su karaliute. Kada vieną kartą naktis buvo įpatingai tamsi, jis prilipino vienam vėžiui žvakes prie kojų, užzibino žvakes, atidarė tyliai duris į miegotinę karaliutės grinczią, ir raitas ant vėžio įjojo į grinczią ir jodiejo ten aplinkui, prieg tam smuiką griezdamas. Kad karaliutė nū muzikos prabudo ir iszvydo linksnią parodą, ji negalėjo susilaikyti balsiai nenusijūkusi.

Ant rytojaus Pirsztukelis nuėjo pas karalių ir reikalavo tojo dukters už paczią. Karalius jūkėsi isz reikalavimo Pirsztukelio ir pasakė jam, tegul jis tiktai grįžtas prie kiaulių, o ano dukters jis vis gi negaus. Ale Pirsztukelis pasiliko prie savo reikalavimo, kada gi jis ēsą iszpildęs karaliaus reikalavimą. Galiaus karalius įpyko ir norėjo Pirsztulį nuszauti. Bet tasai užszoko ant szuns karaliaus ir pasislėpė tirsztai gaurūtoje ano vūdegoje. Szuvis krito, bet pataikė tiktai į szunį, o Pirsztukelis pasiliko nekliudytas.

Nugi karalius pareikalavo Pirsztukelį į sudą. Tasai pripažino, kad Pirsztukelis taip gi turis tiesą szauti į karalių. Bet karaliui dideliai rupėjo jo gyvastis ir jis emė derybas daryti su Pirsztukeliu, idant tasai atstotu nū savo tiesos. Bet Pirsztukelis prie to pasiliko, kad sudas jam ēsą pavelinęs szauti į karalių, ir jis noris pasinaudoti isz pavelenės. Ale galiaus po ilgų derybų Pirsztukelis atsisakė nū savo tiesos su ta sąlyga, kad dukte karaliaus pastos jo moterimi, kad jam karalius paves savo skarbę, ir kad karalius per trejus metus ganys kiaules.

Karalius užėmė savo naują urėdą, bet veikiai potam numirė isz piktumo nū gėdos, į kokią jis buvo patekęs. Tad Pirsztukelis pasiliko karaliumi ir valdė savo žiamę gudriai ir iszmingingai.

15. Nyksztugelis yra mažas vyriszkis didumu nykszcio. Bet jo barzda yra ilgesnė už ūlektį ir ant galvos jis azūt plaukų turi visą vežimą plaukų. Jis turi baisią pajiegą, taip jūg jis didumą žmonių syla pereina. O jeigu jis kūmet nors turėjo darbą su tokiu, kuris buvo drutesnis negu jis, tai jis iszsidangina isz tos szalies; kurioje jis tapė perveiktas.

(Toliaus bus.)

Pajieszkojimai.

Asz, Augustinas Sadlauckas pajieszkau savo sūnaus, Antano Sadlaucko, kuris paeina iš Kauno gubernijos, Raseinių pavieto, Jurbarko parapijos, Girdžių sodžiaus. Jeigu kas apie jį iš tautiečių žinotu arba jis pats, tėksis dūti man žinią ant šio adreso:

Augustas Sadlauskis
Ladd, Ill. (2-11)

Asz, Kazys Savickas pajieszkau savo tikro brolio Andriaus Savicko, kuris paeina iš Suvalkų gubern., Mariampolės pavieto, Kvietiszkie valsežiaus, Kelmynės kaimo (raszosi Patgelubiszkiei). 7 metai atgal jis pirkęs buvo farmą Montanos valstijoi, bet dabar nežinau kur jis buva. Kas apie jį žinote arba jis pats, meldžiu nūlankiai dūti man žinę ant šio adreso:

Chas. Savitsky
Wellington, Wash.

Temykite.

Daugelis mums atraszo rei kalaudami rodas apie iszsiustus piningus Lietuvon per visokius agentus, labiausiai zydus, kurie siunczia statei į savo kisenių. Tai gi norėdami, kad jusų piningai neprazutu ir greitai daciū į rankas to kuriam siuncziasi, siuskite per „Vienybės“ redakcija, o greičiausiai aptures. Taipogi mes pardūdame laivakortes ant greičiausių laivų į Hamburgą, Bremen bei Antverpen, kaip ir atgal. Kas nenorite ilgai ant marių plukauti, pirkite laivakortę „Vienybės“ redakcijoi o nesigailėsite.

Prisiuncziant piningus ant persiuntimo Lietuvon arba ant laivakortes, uždekite adresą tokį:

J. J. Pankstis & Co.
Plymouth, Pa.

THE WEEKLY
Vienybė Lietuvniku
APPEARING EVERY WEDNESDAY
The only Lithuanian "NEWSPAPER" in PLYMOUTH, PA. Represents the interest of more than 300,000 Lithuanians in the United States. Subscription only Two Dollars per year.
RATES OF ADVERTISING.
ONE LINE ONCE \$0.35
ONE INCH ONCE \$1.00
ONE INCH, ONE YEAR \$10.00
all communications must be addressed

J.J. Pankstis & CO. Plymouth, Pa.,
The Printing Office of „Vienybė Lietuvniku“ executes the cheapest, promptest and most correct printing in lithuanian language:

FOR PRINTING in all modern languages
„Vienybė Lietuvniku“
Išzeina kožną Serėdą, Plymouth.

KASZTUOJA
ANT METU AMERIKOJE.... \$2.00
Į UZMARĖ..... \$3.00
APGARSINIMAI.
Colis apgarsinimo ant metu \$10.00.
Viena eilutė smulkiem raidėm 25c
Už colį vieną sykį garsinant 100c.
Pajieszkojimai: už vieną sykį 50c.
Du sykius garsinant 75c.
Tris sykius [už vieną dolerį] 100c
Pinigai kitap nėsistunczia, kaip tik per MONEY ORDER, POSTAL NOTE" arba registravot o romatose, ant šio adreso:

J.J. Pankstis & CO.
224 & 226 East Main Str.
Plymouth, Pa.

TEMYKIT PHILA- LIETUVIAI!

Persikrausciau mėsinyce į savo locną namą po No 1229 S. 2nd str. Pigiause lietuviszka mėsinycia visame mieste. Matydams menkumą uždarbių pasiryžu parduoti szviežią ir gerą mėsą už pigiausę prekę, 5 ct pigiaus kaip kitur.

Priegtam pribavusiems lietuviams isz kitų miesto dalių, perkant pas mane, asz užmoku kasztus Strytkario. Mano prekės tap yra žemos, jog žmonės dyvijasi, kiti mėsinykai jokiu budu negali lygintis su manim.

Kiti inportavotas deszras pardūda po 18 ir 20 c.
Asz pardūdu — po 15 c.
Galvijieną pardūdu nū 3c. iki 6c. ir augszciaus.
Kumpis virtas kitur po 20c.
Asz pardūdu po 15c.
Szolderiai szvieži nū 6c. iki 7c. o rukti nū 8c. iki 9c.
Kiauliena [pork] 8c.
Lasziniai ir laszinukai 8c.
Lasziniai kostumerski po 13c.
Priegtam pardūdu žasis, visztas, gyvas ir ne gyvas, taiposgi pardūdu kiauszinius, sviestą, balves, kopastus; viską pigiause ir didžiausiam pasirinkime

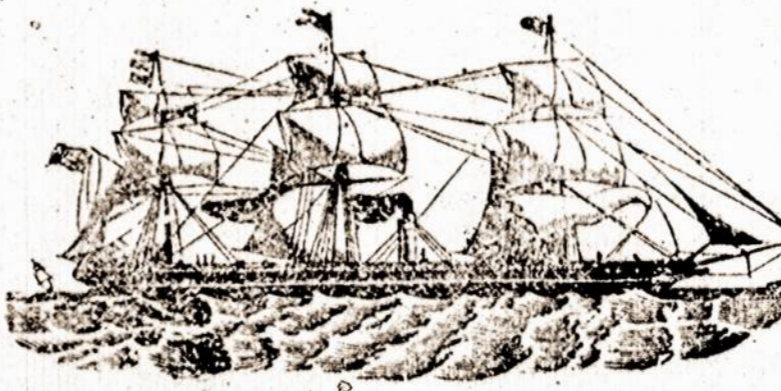
Sim. Arbaciauskas
1229 S. 2nd str. Philadelphia, Pa.

SPAUSTUVE!
Vienybės Lietuvniku
224 E. Main Street,
—PLYMOUTH, PA.—

Taip yra itaisyta jog gali spausdinti viską, kas tik darba jos priguli, yra SAVOS MASZINOS, LITARU visokių didelė daugybė, drukavojasi apart

„Vienybės Lietuvniku,“
visokios konstitucijos, kningos dėl draugysezių, apgarsinimai, tykietai, gromatos kvieczianezios ant veselijos ir t. t.
Darba atliekamas greitai ir pigiai, ipatingai po to kaipo MASZINA tapė garu varoma.

ANTANAS A. JOCIS,
Office 1312 Filbert str. Philadelphia, Pa. Privatizskas gyvenimas 420 South Broad str.

Užsiima visokiomis civilnomis ir kriminaliszkomis provomis ir visūse sudūse. Provas už suzeidimą priesz kompanijas pajima varyti už dyką ir visūse miestūse. Parupina ukėsiszskas [citizenship] popieras ir „Charters“ dėl draugysezių ir kliubų. Iszdaro visokius dokumentus, paraszo aplikacijas arba praszymus ir gromatas. Dalias ir kitokias skolas atjieszko, pardūda ir iszrendavoja namis, sztorus, farmas ir iszrenka rėndas. Intraukia į apsaugojimo kompanijas nū ugnies ir gyvasties [fire and life insurance.] Teipgi pardūda laivakortes ant geriausių ir greičiausių laivų ir iszsiunczia piningus į visas svieto dalis greitai ir pigiai.

Daktarka.
Johanna Zelviene.

Vienintelė lietuviszka daktarka gydo visokias ligas. Offisas ir gyvenimas: ant kaipo Centre Ave. ir Church ulyezių. PLYMOUTH, PA. P. O. Box 1105

Offisas { nū 7 iki 9 ryto,
nū 12 iki 1 po piet,
atidarytas { nū 6 iki 8 vakaŕo.

Ant pardavimo.

Naujas puikus Pultebelis (Pool-table) už labai pigią prekę, dasižinokite pas M. Klimą
189 N. Main str.
Pittston, Pa.

Trajanka!

Ar nori geros Trajankos? Jeigu taip, tai pirk **LEWIS'O LIETUVISZKA TRAJANKA** susidedancia isz czystų zolių ir szaknyų, dajliūse blekiniūse baksukūse sudėta, 50 ct. baksukas. Nekurie lietuviszki sztorininkai laiko, arba, jeigu nelaiko, mes prisiusim po apturėjimui pirma užmokeszio 65c. stampoms ar money order.

Gal tav plaukai slenka arba nor, diktus plaukus turēt? Jeigu taip tai raszyk pas mūs, o gausi rodą, kaip įgyti. Agentų reikalaujame visur. Adressas:

P. W. Bierstein & Co.
107 S. Main Str.
SHENANDOAH, PA.

Broliai Lietuviai! Einat pas visus, uželkit ir pas mane, o tikrai ant ilgai užsiliksit, nes užlaikau geriausius gėrymus, cigarus pirmos klasos, o ir rodoje pirmutinis! Užsuk eidamas, pro szalį po N 31 W Coal st. Shenandoah Pa.
VINC. LEVONAVICZIA.